MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, birželio 21,
1952

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, June 21,
1952

VARPAI SKAMBA

A. TYRUOLIS, Brooklyn, N. Y.

Tai naujausia, vienuoliktoji, Stasiaus Būdavo knyga — apysaka iš spaudos draudimo laikų — kurią išleido „Lietuvių Dienos" Los Angeles, Kalifornijoj. Varpus meniškai pavaizdavo dail. P. Puzinas knygos viršelyje.

Džiugu, kad tamsusis spaudos draudimo laikotarpis lietuvių tautai susilaukia plunksnos apipavidalinimo. Ne mažiau džiugu, kad ir tremtis rašytojui nenuėjo niekais: savo veikalą jis kūrė Alpiųpapėdėse. Dabar čia, Amerikos žemėj, tas veikalas išvydo dienos šviesą.

Varpai skamba — nuosaikaus realizmo apysaka, sudaryta iš 25 skyrelių, kurie daugiau ar mažiau tarpusavyje susieti. Lengvas palinkimas į humorą, betgi, daugiau išreikštas gyvu, kai kur tiesiog valančišku sąmoju.

Apysaka savo esmėj yra vadinamojo evoliucinio romano apreiška, kaip ją užtinkam visuotinėj literatūroj. Evoliucinis, arba auklėjamasis romanas, tiesa, lietuvių literatūroj tėra menkokai išvystytas, nes, ypač senesnieji rašytojai, mažiau kreipė dėmesį į charakterio vystymąsi, daugiau duoklės atiduodami objektyvinei įvykių raidai. Evoliucinis romanas eina ranka rankon su psichologiniu.

Šit dėl ko ir Stasius Būdavas šioj savo apysakoj daug daugiau kreipia dėmesio į jaunojo vyriausiojo veikėjo, Rapolo Gelžinio, sielos išgyvenimus, kaip į daugelį kitų išorinių aplinkybių. Tiesa, čia rašytojas tepavaizdavo vos maždaug dviejų metų tos evoliucijos laikotarpį, bet jis jau nemaža ką atskleidžia, o reik tikėtis, kad toliau turėtų sekti jo tęsinys.

Rašytojas pradžioj, rodos, buvo svarstęs šią apysaką pavadinti vyriausiojo veikėjo vardu, bet, atrodo, bus geriau padaręs, duodamas dabartinį pavadinimą, kol būtent vyriausiojo veikėjo evoliucija (ir istorija) neatbaigta ir paliekamas laisvas kelias tęsiniui kad ir nauju vardu.

Dėl savo pobūdžio šios apysakos fabula nesudėtinga. Keturioliktų metų berniukas, mirus motinai knygnešei, tarnauja Papilėj pas varpininką. Čia jis prastokai užlaikomas, skriaudžiamas. Bet jis yra uolus kun. Vengraičio, knygnešio, padėjėjas, nors tą darbą dar ir be didesnio įsisąmoninimo dirbąs. Kunigą iš kėlus kitur, ir vaikas turi imtis piemenystės darbo, kol jį dvarininkaitis Serapinas pristato į Paprūsę pas Rimkų padėti pabėgėliams per sieną. Veikalas baigiasi kun. Vengraičio pabėgimu į Prūsus (jis jau buvo gaudomas) ir iš ten į Ameriką.

Nors ir tikros vietovės suminimos, bet veiksmo metas nėra aiškus. Greičiausia tai bus paskutinioji pereitojo šimtmečio dekada, taigi Tumo - Vaižganto laikai. Veikėjų vardai turės kiek alegorinės reikšmės (Gelžinis — stiprus, atkaklus, Plaktinis — varginąs, išnaudojąs, Vengraitis — „vengras", blaškomas iš vietos į vietą, ir t.t.).

Jauno žmogaus vystymasis turi būti pagrįstas mokslu. Tiesa, apie formalų vaiko mokymąsi nedaug tesužinom — jis mokės pas „dvaro panelę" — bet jo evoliucijos pagrindą sudaro įgimtos, žemaitiškos, tvirtos būdo savybės. Čia rašytojas tęsia Valančiaus tradiciją. Tik būdo kietumu jo veikėjas vaduojasi iš daugelio nemalonių situacijų.

Visdėlto jo socialiniam bei etinia vystymuisi daug bus padėjęs kun. Vengraitis. Kartą jis vaikui sako: „Bet matai, sunku pasauly taip sutvarkyti, kad visi būtų vienodi. Ir miške, kaip žinai, yra visokiausių medžių. Dievas niekam nedraudžia pasidaryti lengvesnį gyvenimą, ale tik kad viskas būtų teisingai" (p. 48). O kitą kartą vėl sako: „Ir gyvulėlis turi širdį, pasiilgsta gimtojo krašto. O ką jau bekalbėti apie žmogų. Dievas įdėjo jam į širdį tokį šventą jausmą ir negalima jo paniekinti. Ne tik

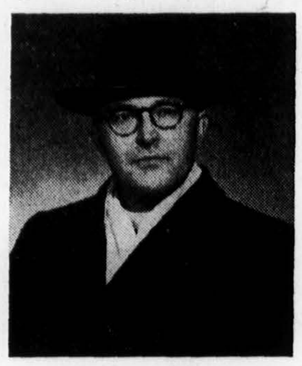

Stasius Būdavas

negalima, bet dar reikia kovoti prieš tuos, kurie nori iš to pasijuokti. Tokie ruskiai labai norėtų, kad mes pamestumėm savo kalbą ir pradėtumėm burliokiškai grabalioti" (p. 125).

Tačiau, visdėlto, įgimimas jau name veikėjuje yra stipresnis už teigiamą aplinkos veikimą taip, jog ir neigiamą jis savaime geran pakeičia. Nors moderniojoi psichologija nori laikytis priešingos nuomonės, bet, atrodo, ir mes turėtumėm su mūsų rašytoju sutikti.

Realus, vaizdingas piešimas ir personifikacija (suasmeninimas) — dvi būdingos teigiamos apysakos žymės. Tiesa, kai kur vaizdingumas net į šaržą pereina, kaip šit: „Panelė cypė kaip žąsis, vaistininkas žvygavo tartum koks paršas, o klebonas tik bildėjo ir bildėjo savo storu balsu" (p. 53). Užtat personifikacija nuteikia šviesiais gamtos vaizdais: „Eglės, kaip senos motinos, klusniai stovėjo po savo apsnigtais pečiais, žemyn nuleidusios pavargusias rankas. O mažosios eglaitės buvo taip giliai įbridusios į sniegą, jog rodės, sėdės ten per amžius" (p. 69). Arba: „Vis daugiau ir daugiau į laukus pradėjo išeiti sodybų medžiai, išsivesdami šiaudinius namelius su garuojančiais kaminiukais ir dejuojančiomis svirtimis" (p. 70). Be to, mielas ir gausus žodingumas, naujų žodžių, kaip poetinių priemonių, panaudojimas. Bet jis ne toks aštrūs kaip Pulgio Andriušio, ir specialaus žodyno čia nereikia...

Varpai Skamba (tai alegorinis pavadinimas: kol jie skamba, reiškia kunigas knygnešys neišvežtas) bus pirmoji kregždė iš spaudos draudimo laikų. Juos geriau suprasti padės ši knyga. Tad kiekvienas, o ypač jaunimas, ją mielai skaitys. Mūsų jaunimui jos neperskaityti būtų didelis kultūrinis nuostolis. Bet jis da rtiek ambicingas, kad tokio nuostolio neleis sau padaryti.

Knyga išleista dailiai, švariai. Tenka džiaugtis „Lietuvių Dienų" žurnalo sugebėjimu taip gerai išleisti knygas.

Dail. Rimša Sao Paulo lietuviams padovanojo paveikslą

(Laiškas iš Brazilijos)

KAROLĖ PAŽĖRAITĖ

Vos mes, Sao Paulo lietuviai, kiek aprimom nuo malonaus dvasinio įsisiūbavimo, sukelto lietuvių dailės ir liaudies meno parodos, kai mus vėl sukrėtė nauja nepaprasta staigmena. Pietų Amerikos garsenybė dailininkas Jonas Rimša padovanojo lietuviams savo paveikslą „Vakarinė Malda", jį pavesdamas Sao Paulo Lietuvių Menininkų Klubui globoti.

„Vakarinė Malda" buvo išstatyta Rimšos paveikslų parodoje Rio de Janeire. Tas paveikslas (100 cm x 90 cm dydžio) vaizduoja kaimiečių porelę, varpams skambinant „Angelas Dievo", palinkusius maldoje prie savo vaikų. Jonas Rimša tą paveikslą specialiai skyrė lietuviams Sao Paulyje, jį išlaikęs neparduotą, nors šiaip visi jo atsivežtieji iš Bolivijos paveikslai ir dar daugelis naujų, čia sukurtų, jau išgrobstyti gero meno mėgėjų. Vienas italas Sao Paulyje nupirko iš Rimšos 8 brangiausius paveikslus. „Vakarinė Malda" šiandien yra 3000 dolerių vertės, bet jo kaina, kaip ir visų Rimšos paveikslų, kaskart, su kylančia kūrėjo garbe, kils.

Tokia vertinga dovana mus labai sujaudino. O mūsų mylimas Jonas Rimša kukliai pareiškė:

— Juk aš esu lietuvis. Nors jau 27 metai, kai Lietuvos nemačiau, kad ir prisirišau prie Bolivijos, į kurią dabar grįžtu, bet ir ten, ir Brazilijoj, ir kitur, kur tik nuvykstu, jaučiuos tik svečias. Savo išsivežto iš Lietuvos dvasinio lietuviško palikimo niekad neišsižadėjau ir neišsižadėsiu, nes tai yra tampriai susiję su mano lietuvišku krauju.

Ir iš tikro, tai akivaizdžiai parodo Pietų Amerikos spauda. Pradedant pirmąja individualine Rimšos paroda Buenos Aires mieste 1935 m. ir baigiant jo pasirodymu Rio de Janeire pr. m. gruodžio mėn., visi laikraščiai įvairiomis kalbomis skamba apie *lietuvį dailininką* Joną Rimšą. Kai kurie korespondentai nevadina jo Juan Rimša, bet jo vardą rašo lietuviškai. Ir visiems, įsigijusiems jo paveikslą, Rimša išduoda pažymėjimą, parašytą ant specialaus blanko su Lietuvos Vytimi raudoname dugne ir lietuvišku atspaustu užrašu po Vytimi „Dailininkas Lietuvis Jonas Rimša".

Kaip džiugu, kad Lietuva, be jokių ginčų su kitom tautom (to kį ginčą lietuviai turi su lenkais dėl poeto Adomo Mickevičiaus ir kitų), gali didžiuotis nauju mūsų tautos pasaulio genijum.

Kai kas iš susirinkusių pas Rimšą perimti paveikslą pareiškė:

— Kaip gaila, kad šis paveikslas nepuoš Vytauto Didžiojo Muziejaus, Kaune.

Tada mūsų dailininkas, lyg įkvėpimo pagautas, pagyvėjo ir tarė:

— Lietuva greit bus laisva. Ir aš pasižadu, kai tik mano tėvynė vėl bus nepriklausoma, jai padovanoti keletą savo paveikslų.

— Ar galiu tai paskelbti spaudai? — paklausiau.

— Taip. Galit, — tvirtu balsu tarė Rimša.

Atsisveikindami su Jonu Rimša, mes apgailestavom, kad jis ilgiau nepalieka su mumis Sao Paulyje. Bet jisai pareiškė negalįs ilgiau čia būti, nes draugai jam pranešę, kad Barilochėje (Pietų Argentinoje) iškritęs sniegas. Ten prasidėjo žiema, kurią jis nori įamžinti drobėje.

Ir skuba Rimša nugalėti 6.000 su viršum kilometrų kelio, kad galėtų pabraidžioti po sidabrinį sniegą. Tuo tarpu Buenos Airese ruošiami jo garbei banketai. Jis ten laukiamas. Bet mūsų dailininko siela kuria naujus žiemos vaizdus ir perspektyvoje mato jis Boliviją su egzotiškų tropikų burtais.

— Dirbkim Lietuvai, — paskutiniai jo atsisveikinimo žodžiai.

Aldona Irena Nasvytytė

Pavasaris kalnuos

Sidabrinis sniegas
Ant viršūnių miega —
Sidabrinis sniegas
Miega ant kalnų.

Skamba šalia kelio
Mėlyni varpeliai —
Mėlyni, kaip žydros
Akys ežerų.

Sidabrinis sniegas
Ant viršūnių miega,
Mėlynuoja saulėj
Akys ežerų.

Skamba šalia kelio
Mėlyni varpeliai,
Sidabrinis sniegas
Miega ant kalnų...

Gintaro namai

Jaučiu, lyg ašaros per šaltą veidą,
Lietaus lašai nusirita stiklu
Ir virpanti tyla, it saulė nusileidus,
Nusineša įšalusius laivus.

Toli, kur supasi dangus ir jūra,
Kur pasakų — sapnų balti laivai,
Pakilus viesului į šipulius sugūra
Sudužę gintaro skaidraus namai.

Migloj

Tu pakelsi ranką, kad nubrauktum miglą,
Miglą nuo akių.
Tokį blyškų, liūdną, tokį baltą
Veidą vėl regiu.

Tokį sunkų, liūdną, tokį graudų
Balsą vėl girdžiu —
Ar migloj kas rauda,
Ar tai tu klajoji šiuo keliu?..

Niekas neatėjo, niekas neklajojo
Šiuo miglų keliu,
Tik širdis viena taip, tik širdis mažoji —
Klausdama, kur tu...

(Iš spaudai parengto rinkinio "Vėjo dainos")

Sovietų mokslininkai

Bulletin of the Atomic Scientists (kovo mėnesio) plačiau rašo apie Sovietų Rusijos mokslo padėtį.

Esą, visą laiką, nuo pat pilietinio karo, mokslo sritis ten yra patraukusi pačius gabiausius žmones, ypatingai dėlto, kad tik šioje srityje yra dar ten intelektualinės laisvės, o be to, ir daug privilegijų. Didelis pažangos yra padaryta grynojoje matematikoje (Kolmogorov, Vinogradov, Gelfand) ir daugely kitų pagrindinių sričių, pavyzdžiui, cheminių reakcijų kinetikoje (Semenov), koloidų chemijoje (Frumkin) ir feroelektroje (Joffe).

Alsavimas per veną?

Kai pacientas negali valgyti, gydytojai jį maitina per kraujogysles. Dr. B. Lary, dirbąs Illinois universitete, darė bandymus gyvą organizmą aprūpinti deguonimi per veną. Jam pasisekė šunį, laikomą be deguonies, išlaikyti gyvą 50 minučių, per veną perteikiant deguonį. Tą bandymą šuo išlaikė nenukentėjęs.

Studentai — piligrimai

Šiemet į Chartres katedrą piligrimais buvo nuvykę 7,000 Paryžiaus katalikų studentų. Prie jų maldininkiškos kelionės prisidėjo taipgi būreliai studentų iš Vokietijos, Belgijos, Olandijos, Šveicarijos.

BOLŠEVIKŲ 1941 M. NUŽUDYTI LIETUVOJE

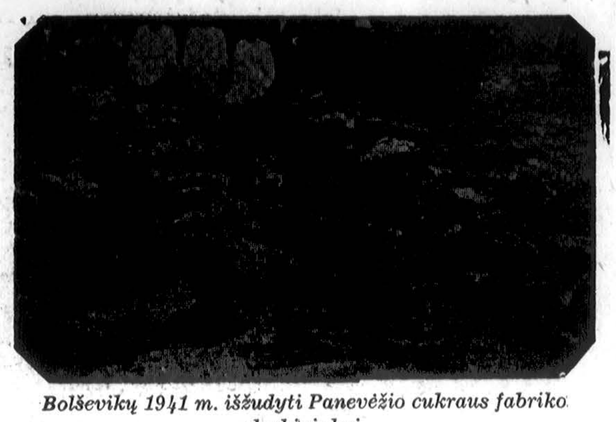

Bolševikų 1941 m. iššudyti Panevėžio cukraus fabriko darbininkai

KULTŪRINĖ KRONIKA

Dr. J. Deveikė - Navakienė laike Tarptautinių Teisės Istorijos Dienų, kurios buvo suorganizuotos Tulūzoje, Prancūzijoje, gegužės 31 dieną skaitė paskaitą apie svetimšalių teises ir pareigas XV ir XVI šimtmetyje Lietuvoje.

Knygų Lentyna, Vliko leidžiamas lietuvių bibliografijos biuletenis, A. Ružancovo redaguojamas, gražiai pavaizduoja mūsų spaudos naujienas. Jo neseniai išėjusiame Nr. 3—4 paskelbta 31 nauja knyga, 2 nauji laikraščiai ir atžymėta 481 straipsnis iš periodinių leidinių. Vertingas leidinys. Prenumeratos kaina $1,50, adresas Knygų Lentyna, 606 N. Bowman, Danville, Ill.

Dail. J. Rimša po poros metų žada atvykti su savo paveikslų paroda į Chicagą, o po to vyks į New Yorką. Mūsų dailininkas Pietų Amerikoje turi savo meno mokyklą. Dail. J. Rimša iš Sao Paulo išvyko į Argentiną, o iš ten po 3 mėn. grįš Bolivijon.

Poetas Petras Babickas lankėsi Sao Paulo mieste, kaip svečias dalyvavo paveikslo „Vakarinė Malda" Menininkų Klubui įteikimo iškilmėse. Paveikslą dail. Jonas Rimša padovanojo Sao Paulo lietuviams.

Dail. K. Varnelis rūpinasi naujai statomos lietuvių bažnyčios puošimu ir iš Chicagos dažnai važinėja į Clevelandą.

Karolė Pažėraitė, dirbdama lietuvių mokykloje Brazilijoje, neužleidžia plunksnos. Ne tik bendradarbiauja mūsų periodinėje spaudoje, bet pasirūpina įsigyti naujausius JAV-se išleidžiamus lietuvių dailiosios literatūros veikalus.

Dail. A. Dargis, gyv. Rochestery, šiuo metu daug dirba grafikoje. Neseniai turėjo savo darbų parodą Rochestery, sukėlusią didelio susidomėjimo. Dailininkas atkreipė net „Life" žurnalo korespondentų dėmesį.

Parodą perkėlė pas save viena New Yorko meno galerija, kur didesnė dalis darbų bematant išparduota.

Dail. Dargiu domisi ir Chicagos meno galerijos. Atrodo, kad neužilgo turėsime progos ir čia pamatyti jo darbus.

Dail. T. Valius, gyv. Toronte, Can. yra padaręs visą eilę medžio raižinių ir akvarelių. Be to, jis yra įsijungęs į Kanados dailininkų — išeivių gyvą organizacinį darbą, būdamas tos organizacijos vadovaujančiu asmeniu.

Šiuo mėtu su savo darbais dalyvauja Kanados grafikų parodoje Toronto Meno galerijoje.

Dail. V. Vizgirda, gyv. Bostone, dirba vitražų studijoje. Savo privatinėje atelje — dirba vitražų užsakymų projektus. Be to turi daug naujų tapybos darbų.

Dail. V. Kasiulis meno parodos proga Paryžiaus vadovaujamas meno savaitraštis labai palankiai atsiliepia apie dailininko stilių ir asmenį, pažymi jo praeities nepaneigiamus meno laimėjimus ir pranašauja tolimesnį ir greitą pasisekimą.

Dail. R. Viesulas su keliais amerikiečių dailininkais išstato savo grafikos darbus Chicagoje, kur žinoma meno galerija Newman Brown, 15 E. Grand Ave. liepos mėnesį rengia šių dailininkų grupinę meno parodą.

Prof. I. Šlapelio gerbėjai neradę parodoje tinkamo didumo jo paveikslo, nuvyko į jo privatinį butą, kur įsigijo kelis dailininko kūrinius.

Dail. L. Vilimas, gyv. Rochestery, dirba didžiuliame universaliniame magazine vyriausiu dailininku ir vadovauja dekoravimo darbams, kurių apimtis siekia keliasdešimt tūkstančių dol. vienkartiniam sezoniniam išdekoravimui.

Magazino rūmuose jis yra padaręs didžiulius sieninės tapybos darbus. Darbai delikatūs, atlikti su dideliu skoniu.

Laisvu laiku daug dirba tapyboje, ypač paskutinieji cikliniai tapybos darbai aliejumi, „Metų Laikai" pasižymi daug žadančiais naujų kelių jieškojimais.

Dail. V. K. Jonynas vienos amerikietiškos leidyklos užsakymu šiuo metu iliustruoja vieną jos leidinį.

Lietuvaitės moksleivių antologijoje

Šv. Kazimiero akademija leidžia puikiai redaguojamą žurnalą "Šv. Kazimiero Akademijos Aidai". Nelietuvėms savo studentėms dar leidžia laikraštėlį "S. C. A. Flashes". Paskutiniame jo numeryje pranešama, kad į Augštesniųjų Mokyklų Poezijos Antologiją šiemet pateko 27 Šv. Kazimiero akademijos auklėtinių kūriniai. Iš jų šeši kūriniai susilaukė ypatingo įvertinimo. Tarp tų eilėraščių autorių lietuviškos pavardės: A. Bučunas, N. Narbutaitė, B. Riauba, N. Waitkus, H. Jagminas, J. Lapė, L. Sprainas.

Fides leidiniai

Chicagos leidykla Fides, kurios vadovybėje yra ir lietuvis J. Vilimas, neseniai išleido gausiai iliustruotą, giliaspaude atmuštą leidinį "The Priest". Tai lyg savotiškas albumas, meniškai pavaizduojąs kunigo pareigas, jo pašaukimo uždavinius.

Ta pati leidykla neseniai išleido 64 pusl. brošiūrą "Catholics Speak on Race Relations", parašytą D. M. Cantwellio. Šis leidinys atsirado talkininkaujant Catholic Interracial Council of

Čia citatėmis iš įtakingų katalikų visuomenininkų pareiškimų bei iš svarbesnių katalikų žurnalų straipsnių pavaizduojamas katalikų nusistatymas, kad žmonija turi būti vieninga, vadovautis lygybės dėsniais gyvenime, darbe, mokyklose ir tt., pasisakoma prieš rasinių skirtumų darymą darbovietėse, pašalpos įstaigose ir tt. Tas trumpas veikalėlis duoda daug medžiagos rašytojams, kalbėtojams.

Baigė JAV universitetus

Šiemet universitetus ir kolegijas JAV-se baigė 215,000 vyrų ir 100,000 moterų, iš viso 315,000 baigiančiųjų. Augštesniąsias mokyklas baigė 1,086,000 berniukai ir mergaitės. Amerikos pramonė ir kiti darbai reikalauja didesnio specialistų skaičiaus ir šiemet jau baigiantis mokslo metams didesnės įmonės, kaip Allis-Chalmers, Bank of America, Campbell Soup Co. General Motors ir kitos pasiuntė savo žvalgus į universitetus, viliodami bebaigiančiuosius gabesniuosius inžinierius ir kitus į savo įstaigas. Šiemet Amerikai reikia 30,000 naujų inžinierių, o iš universitetų išėjo 25,000. Pradinis inžinieriaus uždarbis — $3,500 — $4,500 per metus. Geras darbų pasirinkimas yra gamtamokslio specialistams, gydytojams, dentistams, socialinio aprūpinimo darbininkams, civiliniams tarnautojams, gailestingosioms seserims, laboratorijų technikams.

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

67. Dėl kreipimosi lyčių vartojimo

Dr. P. Jonikas savo "Gimtojo žodžio baruose" (Čikaga 1952) pasisako prieš kreipimosi formą **Brangus Jonai:** "Ne, tai nėra teiktina forma. Laiško pradžioje ar šiaip kreipdamiesi turime vartoti įvardžiuotinę lytį: **Brangusis Jonai, mieloji Onyte, gerasis dėde** ir t.t. Tas pats tinka ir radijo ar susirinkimo pranešėjams: **gerbiamieji** tautiečiai, **mielieji** 'Margučio' radijo klausytojai ir t.t." (84 psl.).

Tačiau šitoks visuotinis apibendrinimas yra pergriežtas. Visų pirma jo nepatvirtina gyvosios kalbos duomenys — gyvojoj kalboj šalia įvardžiuotinių lygiai plačiai kreipimuisi vartojamos ir paprastosios lytys. Tai rodo kad ir mūsų pasakų bei dainų kalba.

Štai keli pavyzdžiai, kur pasakose kreipiamasi įvardžiuotine lytimi: sūneliai mano **brangieji,** stokit nuo šiolei tvirtais medeliais (J. Ambrazevičiaus ir kt. autorių Naujieji skaitymai I klasei II leid. 22 psl.), aš nesuprantu, **gerasis** Dievuli, (ten pat 43), Jonai **nelaimingasis,** ką tu padarei (dr. J. Balio Lietuvių Tautosakos skaitymai I d. 56 psl.) ir t.t. Bet lygiai plačiai čia sutinkamos ir paprastosios lytys: **šviesiausias** karaliau, nei mažiausios žuvelės nesugavau (J. Balys 22), **miela** dukrele, kur tu buvai dingusi (ten pat 30), **mielas** tėveli, viską gražiai padarėm (ten pat 50), mano **mielas** tėveli, dėl ko tu manęs taip nekenti (ten pat 24), žirgeli mano **mielas,** kur aš dabar dingsiu (ten pat 59) ir t.t.

Šitokį lyčių įvairavimą matome ir mūsų dainose. Ir čia kreipimuisi vartojamos įvardžiuotinės lytys: dukryte mano **jauneji,** eik pas tą ežerėlį (J. Ambraz. 47), **žaliasai** medeli, dobile, kaip tu didelis augai, dobile (J. Balys 122), vai keliesi, budiniesi, **jaunoji** mergele, tu nesirūpink, **jaunasis** berneli (J. Aisčio ir A. Vaičiulaičio su darytoji Lietuvių poezijos antologija 83 psl.) ir t.t. Šalia jų randame be galo daug ir paprastųjų lyčių: ko užsipuolei, **jaunas** bernyti, mane — vargų mergužėlę? (J. Ambraz. 50), gerkim, gerkim, **mieli** broliai (J. Balys 126), oi berneli **manas, baltas** dobilėli, o kur josi, bernu žėli, į katrą šalelę? (t. pat 129), cit cit neverki, **jauna** mergele (ten pat 152), vai žydėk, žydėk, **balta** obelėle (Liet. poez. antologija 26), **miela** saulyte, dievo dukryte, kur taip ilgai užtrukai (ten pat 23), gulki, **jauna** dukrele, minkštan patalėlin (ten pat 31), eikit, **jaunos** martelės, šulnin vandenėlio (ten pat 31) ir t.t.

Taigi gyvosios mūsų žmonių kalbos duomenys pateisina abiejų lyčių, tiek įvardžiuotinės, tiek paprastosios, vartojimą. Šituo keliu yra nuėjusi ir rašytinė mūsų kalba. Iš jo nereikėtų dabar mums sukti į šalį. Todėl ir toliau turėtų būti leidžiama laiškuose, pranešimuose ar paskaitose mums dvejopai kreiptis: šalia **brangusis Jonai** ar **mieloji Onyte** ir **brangus Jonai** ar **miela Onyte** — abejos kreipimosi lytys yra lietuviškos ir taisyklingos, abejos plačiai vartojamos. Žinoma, kalba čia skiria ir tam tikrus atspalvius — vienais atvejais linkstama daugiau vartoti įvardžiuotines, kitais — paprastąsias lytis. Bet apie tai smulkiau kalbėti jau ne šio rašto uždavinys.

S. B.

Mokosi kalbų...miegodami

Dr. B. H. Fox laikrašty "Journal of Experimentas Psychology", praneša, kad Jurgio Washingtono universitete buvo daromi tokie bandymai: miegant studentams, apie 2:30 — 3 val. ryto buvo patefono plokštelėmis garsiai paskaityti kiniški žodžiai ir jų angliška prasmė. Bandyme dalyvavo 30 jaunų vyrų ir moterų. Jie buvo padalinti į tris grupes. Ta grupė, kuriai buvo kartoti žodžiai su angliškai atitikmenimis, nubudusi juos išmoko 5.6 kartų pakartojusi; antra grupė, kuriai vieton žodžių, buvo griežiami Strauso valcai, turėjo kartoti 7.7 sykių, kol išmoko tuos žodžius, o trečia grupė, kuriems kai studentai meigojo, buvo paduota klaidinga prasmė kiniškų žodžių, juos griežiant patefono plokštelėmis, turėjo kartoti 11.1 sykio, kol žodžius išmoko.

Gyvena su metaline širdimi

Pennsylvanijos ligoninėje vieno paciento širdis labai sutriko ir gydytojai įjungė dirbtinį mechanizmą, kurs per 80 minučių varinėjo kraują. Tačiau, kai ta dirbtinė širdis turėjo užleisti vietą tikrajai širdžiai, pacientas mirė, nes jo širdies veikimas nebuvo atnaujintas. Mokslininkai sako, kad tas atradimas dar nėra plačiau pritaikomas medicinoje.

SKELBKITĖS "DRAUGE"

DĖMESIO MOTORISTAI

Dabar savo automobilį parenkite dėl tikro važinėjimosi

1. Patikriname motorą dėl geriausio patarnavimo. 2. Išvalome ir "Re-Gap Spark Plugs". 3. Išvalome ir aptarnaujame oro valytuvą. 4. Išvalome karburatoriaus gazo koštuvą. 5. Pritaikome karburatorių. 6. Sientifiškai patikriname degimą. 7. Patikriname cilinderio "head bolts" dėl teisingo tempimo. 8. Išdžiovuname ir išplauname vedinimo sistemą. 9. Prisukama visus "hose" sujungimai. 10. Pritaikome "fan belt" dėl tinkamo tempimo. 11. Perpakuojame prickio padangų "bearings", peržiūrime "brake lining". 12. Peržiūrime bateriją ir išvalome terminalą. 13. Liubrikuojame "steering gear housing". 14. Pilnas automobilio liubrikavimas. 15. Išdžioviname "crank case" ir papildome su vasaros alyva.

$9.95 Priedo alyva ir dalys

Whitey's Preferred Oil Station
Kampas 11-tos ir Chase - Gary, Indiana
Saukite: Gary 2-7012

Susirūpinę Savo Plaukais?

Jei sielojatės ir esate susirūpinę dėl per didelio plaukų kritimo ir dėl jų trapumo iš pričiastics nepaprasto saumo tai džiaugsitės išgirdę, kad daug asmenų išgijusių nuo panašių dalykų labai entuziastingai užgiria naują formulę vadinamą TRYSAN. Jie teigia, kad šios ir kitos plaukų bėdos, paeinančios is galvos niežėjimo ir pleiskanų, buvo sekmingai sulaikytos tvarkingų šio nepaprasto mišinio naudojimų.

Neleiskite, kad jūsų plaukų padėtis blogėtų; pabandykite TRYSAN. Dabar galima gauti ribotą kieki specialia kaina pasiunčiant šį skelbimą sekančiu adresu. TRYSAN CO., Box 226, Dept. 46, Peekskill, N. Y. Jie Jums atsiųs du $3 vertės indelius už $5, o tai sutaupymas $1 nuo reguliarės kainos. Pinigų nesiųskite, tik užmokėkite laiškanešiui kai pristatys.

Vardas .....
Gatvė .....
Miestas ..... Valst. .....

DĖMESIO, ŠEIMININKĖS!
Mes apmušame 4 kėdžių sėdynes su storu geros kokybės "leatherette" už tiktai $5.

1852 W. DIVISION
EVerglade 4-7174

DĖMESIO ŠEIMININKĖS! Pagražinkite savo naujai išdekoruota kamb. arba miegamąjį su užuolaidomis arba užvalkalais padarytus pagal jūsų nurodymus už žemiausias kainas. Ateiname į namus dėl mierų.

BUtterfield 8-7178

VILLA REST HOME

Gaus malonę ir rupestingą priežiurą seneliai; sveikstantieji arba lovoje ligoniai. Priimame vyrus ir moteris. Geras maistas; malonios apylinkės. Žema kaina mėn. arba savaitei. Rašykite arba šaukite:

304, GENOA, ILL.

DĖMESIO SAVININKAI!
Apšildymo aptarnavimas, alicjiniai pečiai, gaziniai, stokeriai, katilai.
Nemokami apskaičiavimai
FULLER HEATING SERVICE
10401 Corliss Avenue
WAterfall 8-5009

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
Dėl vandens šulinių, pompų ir pataisymų šaukite mus pirmiausiai dėl žemiausių kainų. Pirmos rūšies darbas
R. C. HOOVER, CONTRACTOR
W. 33rd St., Zion, Ill.
ZION 3471

PETER LEVENTS Restaurant, 1247 Calumet Ave., Whiting, Ind. Praleiskite savaitgalius ir vakarus čia. Geriausi valgiai ir valgomieji už žemiausias kainas. Vestuvėms ir pokyliams vieta dėl 300 žmonių.
Šaukite Whiting 1579

PONSTEIN BUILDERS
Bendri kontraktoriai, naujų namų, garažų — prijungimų, palėpių ir rūsių butų. Nemokami apskaičiavimai mieste arba priemiestyje. Šaukite: Downers Grove 2350-J.

ANTKAPIAI IR PAMINKLAI
pastatomi už žemiausias kainas dėl jūsų mylimųjų, kurie išsiskyrė iš jūsų tarpo.

Leiskite pastatyti pagal jūsų nurodymą paminklą, kuris stovės kaip simbolas amžinosios vertės ir nepaprastas pažadėjimas jums ir tiems, kurie praeis pro šalį, kad geri ir nusipelnę, gyvens toliau ateinančiam gyvenime.

LAKE COUNTY MEMORIALS
Robert L. Paveglio
614 So. Genesee, Waukegan, Ill.
Ont. 6788

Dr. Donald F. Alexander
KOJŲ SPECIALISTAS
1347 So. 50th Ave., Cicero 50, Ill.
Telef. OLympic 2-8200
Priėmimo valandos: Pirmad. ir antrad. nuo 2 iki 5 ir 7 iki 9 v. vak. Ketvirt. nuo 10 v. ryto iki 5 v. vak. Penktad. nuo 10 val. ryto iki 5 v. v iki 4 v. p. p.
ir nuo 7—9 val. v. Šeštad. nuo 1 v.
Ofisas bus uždarytas nuo birželio 7 iki 21

Tel.: Ofiso HE.4-6699, rez. CL.4-0955
DR. ANTANAS ALEKNA
(ALEKNAVIČIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak trečiad ir sekmad. ofisas uždarytas šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad., pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

Ofisas ir rezidencija—YArds 7-3526
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt.kamp.)
Val.: pirmad., ketvirtad. ir penktad 6-8; antrad. 2-4 ir 6-8; šeštad. 1-6. Kasdien 12:30-1:30 tik susitarus.

Tel.: Ofiso WA. 8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v.
Šeštad. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p.,
Išskyrus sekmadienius.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Of. GRovehill 6-4020, r. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet trečiad. ir sekmad. uždaryta.

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12. Antrad. ir ketvirtad. 6:30—9 v. v. Šeštad. 10—2 ir 4—6.
Butas 1635 S. 48th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiad. pagal sutartį.

Ofiso telef.: LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia šaukite KEdzie 2-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak.: pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v.
Trečiadienį tik susitarus.

Tel.: Ofisa YA.7-5557, rez.RE-74966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

DR. A. LIPSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-Ray ir Elektrokardiogramos
Tel.: Ofiso LA 1-4316, rez. CR 7-8315
4206 W. 26th St.
Antrad. — Ketvirtad. ir Šeštad.
Nuo 7 iki 9 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. Ofiso GR 6-5399 PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Treč. ir šeš. 2—4 p. p. Sekm. uždar.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel. PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Dr. Edward B. MURAŠKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč.—pagal susitarimą.
Susitarimui skamb. GKo. 6-1321
jei neatsiliepia Vincennes 6-3900.

DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2216 W. 24th St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu
YArds 7-9778

Ofiso teleffonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v. trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave. Chicago, Ill.
Šaukite — YA 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.: 10 ryto iki 4; trečiad. ir sekmad tik susitarus.

Tel.: Ofiso YA 7-5554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v.v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso Tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 P. M. — 6-8 P. M.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez.PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak. Šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
Buto — WAlbrook 5-6691
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val: 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. Ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artessian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p.: 6—9 v.v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p.p.

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v. trečiad uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 pp penkt. 3—6, 7—9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treč., šešt. 3—8 p.p. penkt. 10—12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Trupuri į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st. St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3642

PLATINKITE "DRAUGĄ"!

BEDUGNIS MIESTAS

GUDŲ LEGENDA

Vertė J. RUŽANCOVAS, Danville, Ill.

Taurapilyje gyveno kadaise kunigaikštis Jaroslavas. Jis buvo turtingas ir išmintingas, tad ir žmones aplink save surinkdavo protingus ir gudrius.

Vieną kartą kunigaikštis su savo svečiais išvyko taurų ir šernų medžioti. Daug jau buvo užmušta visokių laukinių žvėrių ir svečiai norėjo nutraukti medžioklę. Tačiau Jaroslavas tą pačią akimirką, kai norėjo įsakyti, kad užtrimituotų medžioklės pabaigą, pamatė milžinišką seną taurą. Kunigaikštis pamiršo svečius ir pradėjo vytis taurą, bet žvėris greit bėgo nuo medžiotojo.

Kunigaikštis ėmė smarkiau raginti savo žirgą, kad prisivytų taurą. Staiga tauras sustojo ir apsigrįžo. Įsileidęs žirgas užšoko ant tauro ir nukrito ragų perdurtas, prispausdamas kunigaikštį prie žemės.

Dar akimirka, ir kunigaikštis būtų sumokėjęs gyvybe... Bet tuo laiku atbėgo varovas Rancevičius. Jis nusimetė apsiaustą, užmetė jį taurui ant akių ir bematant įsmeigė peilį taurui į širdį. Tauras sugriuvo negyvas. Kunigaikštis išlindo iš po žirgo ir, dėkodamas varovui, pasakė, kad tasai ateitų stovyklon pas kunigaikštį.

Kai varovas atėjo į kunigaikščio stovyklą, Jaroslavas pastatė prieš jį auksinų pripiltą skrynią ir pasakė:

— Matai, kiek čia aukso, bet gyvybė brangesnė už auksą; imk kiek nori!

Varovo būta išmintingiaus. Jis pasiėmė lazdą, įkišo tarp auksinų iki pat skrynios dugno ir tarė:

— Tiesa, kunigaikšti, čia daug aukso, bet vistiek dugną galima pasiekti. Taigi, turbūt, šitas tavo aukso lobis nėra amžinas; kada nors bus jam galas. Auksinai daugiau reikalingi kunigaikščiui, negu paprastam žmogui. Duok man, kunigaikšti, tokią dovaną, kur aš nerasčiau dugno.

Kunigaikštis susimąstė ir pasakė:

— Jei aš surinkčiau visus savo turtus, tai ir tada surasti juose dugną.

Nusijuokė varovas ir sako:

— Eiva, kunigaikšti, aš tau parodysiu bedugnį lobį.

Išėjo į kiemą, pasiėmė medžioklinį kalaviją ir bemaž visą įsmeigė į žemę.

— Štai, kunigaikšti, tavo lobis, kuris dugno neturi; jis artojui daugiau vertas, negu tie auksinai. Pinigus gali pavogti, o šito niekas nepavogs.

Nusišypsojo kunigaikštis, patiko jam varovo išmintis ir tarė:

— Tiesą sakai, duosiu tau žemės iki dešimtosios kartos.

Ir įėjęs į palapinę, parašė Jaroslavas dovanojimo raštą išmintingajam varovui Rancevičiui, padovanojo jam visą Velemičių kaimą.

Tad ir lig šiol, Mozyrio apskrity Velemičių kaime gyvena Rancevičiai ir su didžiausia pagarba švino makštyje saugo kunigaikščio Jaroslavo dovanojimo raštą, o rodydami jį pasakoja legendą apie savo išmintingą prosenelį.

Apsižiūrėk ir Taupyk Saugiai!

Standard Moka Aukštesnį Dividendą!

STANDARD FEDERAL

YRA STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA AMERIKOJE

TURTAS ..... virš $31,000,000
ATSARGOS FONDAS ..... „ $ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas • Telefonas: VIrginia 7-1141

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

DĖMESIO! PAGALIAU!

NAUJAS ATRADIMAS, AMERPOL TABLETĖS NUO SKAUSMŲ
RHEUMATIZMO bei ARTHRITO

Šie sensacingi nauji vaistai AMERPOL palengvins skausmus tuojau raudonuose ir sutinusiuose sąnariuose, kojų riešuose, keliuose, pirštuose ir pečiuose. Atleidžia raumenų skausmus arthrite, rheumatizme ir suteikia ilgalaikį palengvinimą. AMERPOL tablėtės, pagal ilgų klinikos ir laboratorijos bandymų įrodymus, yra visiškai saugios ir nepriprantamos. Gydytojai jas rekomenduoja. Tad nesvarbu, kaip ilgai jūs esate kentėję, nusipirkite AMERPOL šiandien ir laukite malonaus palengvinimą teikiančio rytojaus. 100 tablėčių už tiktai $3.50. Pirkite jas jūsų vaistinėje arba rašykite —

AMERPOL
957 N. Ashland Avt., Chicago 25, Ill.

MAIRONIS IR SVEČIAI

D. LIPČIŪTĖ, Chicago, Ill.

Maironis

1920 met. Maironis parašo satyrą "Lietuva — didvyrių žemė".

...O tų par-
/tijų tarp
/mūsų,
Jų progra-
/mų ir
/barnių,
Tiek vargiai pas vargšą bl(usų)
Atsiras už marškinių.."

Jis nemėgo susiskaldžiusios visuomenės ir nebuvo entuziastas vis bedaugėjant Liet. Unto studentų korporacijoms. Į iškilmingus posėdžius kviečiamas eidavo labai nenoriai, jų tiesiog vengdavo ir tomis dienomis namuose būdavo blogoje nuotaikoje. Baisiai nemėgdavo rinklavų. Jei žinodavo už durų laukiantį atėjus su aukų lapų, nesykį visai durų neatidarydavo. "Kas bus, jei jaunimas ipras ubagauti? Kam tie pinigai? Baliams, alučiams? Pinigus reikia uždirbti ir juos sunaudoti reikalingiems dalykams".

Pinigas, pakliuvęs pas Maironį, būdavo saugus. Nesilepindamas pats, nemėgo lepinti ir kitų.

Viešnagėse

Visai kitoks Maironis viešnagėse. Maironis labai mylėjo svečius. Su jais jis buvo linksmas, gyvas, judrus. "...mėgo juos vaišinti, su jais žaisti ar tai kortomis, ar būrimais. Todėl, kai jis būdavo Bernotuose, svečiai nesibaigdavo", — rašo mano brolis Stasys. "Buvo visad mėgiamas draugijoje, nes visur pasireikšdavo poeto humoras. Net jaunimo draugijoje: studentų, gimnazistų, auklėtinių tarpe būdavo savas. Ragindavo žaisti, dainuoti. Klausimų ir atsakymų žaidime ne kartą visus prajuokindavo savo lakiu humoru", — priduria kun. K. Rickus.

Atsimenu pati, dažnai buvo ruošiamos arbatėlės namuose įvairiomis progomis. Kartais, kai jos sekdavo viena po kitos, teta Marcelė imdavo bumbėti, nes, nors valgis dažniausiai buvu gaminamas Kun. Seminarijoje, jį reikėdavo tiktai parsinešti, visa kita griūdavo ant sesers Marcelės pečių.

Maironio svečiai

Pro mato akis praeina daug arbatėlėse matytų asmenų: kompozitorius Naujalis, komp. A. Kačanauskas, dainininkės: Galaunienė, Lipčienė, pianistė A. Smilgaitė-Dvaronienė, rašytoja Plerytė-Puidienė, pre. A. Jakštas-Dambrauskas ir daug kitų.

Arbatėlėse nuotaika šventiška ir pakili. Jose kompozitoriai fortepionu paskambina sukurtas naujas savo kompozicijas Maironio dainoms. Dainininkės jas padainuoja. Deklamuojami eilėraščiai. Labai ryškiai atsimenu deklamuojant baladę "Jūratė ir Kastytis". Ir raudonajame salonėlyje susėdę svečiai jaučiasi, kad jų Maironis išliks amžinai gyvas ir amžinai jautriai ir vienodai bus artimas lietuvio širdžiai.

Kai Kauno Valstybės Teatre ėmė repetuoti ir statyti Maironio dramas, arbatėlėse ėmė rodytis dramos veikalų režisorius Dauguvietis (man taip buvęs nepaprastai įdomus savo nešiojimu auskarų), aktoriai: Kubertavičius, Vainiūnaitė, Žalinkevičaitė, J. Petrauskas, Vaičiūnienė ir kiti.

Kauno Muzikos Konservatorijoje besimokantieji dainuoti retkarčiais būdavo kviečiami taip pat. Tai, žinoma, buvo daroma jų rūpestingų mecenatų, kad supažindintų su rinktinės visuomenės, meną mylinčiais atstovais. Maironis tais viešnagių vakarais lyg atgimdavo: šypsnys neužleisdavo vietos jo susimąstymams ir linksmi pokalbiai — slegiančiai tylai. Tačiau visur nuosaikus, neužsimirštąs.

M. Vaitkus ir vysk. Paltarokas

Mėgdavo vaišinti svečius midumi, kurį taip įgudusiai mokėjo virti jo sesuo Marcelė. "Svaigalų iš viso nevartojo, gal retkarčiais išgerdavo vyno, bet ir nebuvo fanatikas abstinentas", — mano paklaustas tuo klausimu atsako kun. K. Rickus. Į svečių tarpą neįrašiau kun. M. Vaitkaus, kurį būčiau daugiau linkus pavadinti Maironio artimu draugu — namiškiu, taip dažnai (ypač vėlesniais metais) Maironio ir kun. M. Vaitkaus keliai susipindavo, o gyvendamas netoliese, lankydavo Maironį beveik kasdien ir visada dėdės svečių tarpe jį matydavau visad gyvą, niekad nenuilstantį, švelniai ir intriguojančiai bepinantį kokį sąmojų ar užtarnautai giriantį viešnios dailumą. Man regis, kun. M. Vaitkus nesykį bandė išblaškyti perdaug slegiančią ir slopinančią Maironio rimtį, stengdamasis įskelti jame džiuginančio optimizmo. Kitas klausimas, ar jam pasisekė. Taurusis ir šviesusis vysk. K. Paltarokas buvo dėdės artimas draugas ir mūsų visų labai laukiamas svečias.

Maironis mirė

Ir štai toji nelemtoji 1932 metų vasara. Birželio mėn. vidurys. Staiga grįžta dėdė iš Tytuvėnų, vos kelios dienos ten išvažiavęs vasaros atostogom. Grįžta tiesiog į Kauno Miesto Ligoninę. Niekas nenujaučia baisios kaulėtos šmėklos, niekas jos nemato tokiomis saulėtomis, pilnomis žiedų kvepėjimo ir paukščių giesmių dienomis. Nenujaučia jos ir dėdė, nes jo liga jau taip sena ir štai čia tik jos naujas kaprizas. (Maironis jau kelinti metai gydėsi pas Lietuvos ir užsienio daktarus, turėjo operacijų. Jis sirgo pūslės liga). Nenujaučiau tuo labiau aš, išlaikiusi gimnazijos baigiamuosius egzaminus. Lankau sergantį dėdę ligoninėj. Jis toks pats tylus ir ramus, kaip namuose vakarienių metu, tik perblyškęs ir skausmo ėdamas.

— Dėde, ką patartum man studijuoti? — klausiu aš jo.

— Klauskis širdies, — atsako jis trumpai, o jo žvilgsnis klajoja kažkur toli, toli.

— Norėčiau kalbas, literatūrą, bet, kad tai juk taip nepraktiška... Aš nežinau, gal...

— Klauskis širdies, — pasako jis man dar kartą. Į palatą įeina daktaras ir mudvi su teta Marcele išeinam namo. Kitą rytą aš atsisveikinu su dėde ir išvažiuoju vasaros atostogų pas seserį Teklę. Po poros dienų gaunam žinią: Maironis mirė.

Vynuogės krypsta į saulę, žmogaus širdis — į meilę; jei būtų prarasta šviesa ir meilė, geriau būtų visai negimus.

— *Bodenstedt*

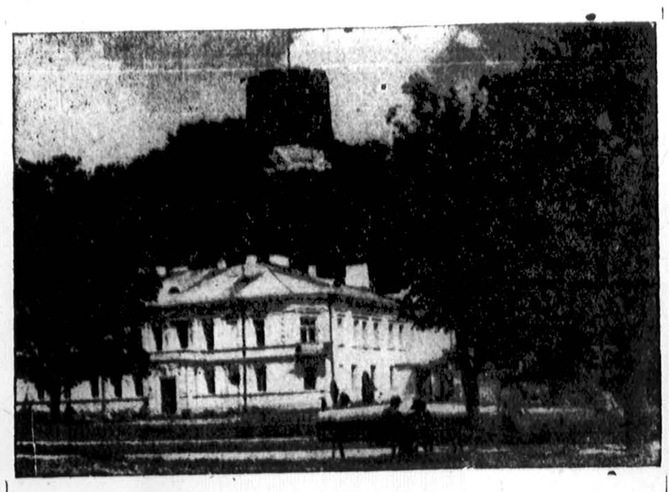

Vilniaus rūmai ties Gedimino pilimi

Stiklas dabarties pramonėje

ST. MAZILIAUSKAS, So. Boston, Mass.

Kas anksčiau buvo pasakos apie stiklinius namus ir šiaip visuotinį stiklo pritaikymą, tas šiandien virsta tikrove. Stiklo technologija jau žino, kaip pagaminti nedūžtantį stiklą, mažai jautrų dideliems temperatūros svyravimams, reguliuojantį įvairaus bangų ilgio praleidimą ir, pagaliau, pluoštinį stiklą, gaminimui lankstaus stiklo popierio, stiklo vilnos ir stiklo audeklo.

Pluoštinis stiklas

Labiausiai madingas dalykas šiuo metu yra pluoštinis stiklas. Jo išradėjas yra Dominikas Labino, viceprezidentas "Glass Fibers, Inc., Toledo. Jau seniai chemijos teoretikai yra pranašavę, kad silicijus, stovėdamas toje pačioje periodinėje elementų grupėje su anglies elementu, kuris sudaro esminį pagrindą visų organinių kūnų sudėčiai, ir turėdamas daug bendrų cheminių ypatybių, turėtų duoti kaikuriuos produktus, panašius organiniams. Jau ir anglies elementas stovi ant ribos organinio ir neorganinio pasaulio ir net yra jau "koją įkėlęs" į neorganinę sritį, turėdamas ir joje savo formas, pavyzdžiui, deimantas.

Naudojamai rūbai

Neseniai skaitėme spaudoje apie neperšaunamus rūbus. Šie rūbai yra iš pluoštinio stiklo ir plastikos. Artimu laiku pluoštinis stiklas bus labai plačiai naudojamas izoliavimui: nuo šilimos, šalčio, elektros. Karštas darbovietes prie krosnių fabrikuose bus galima lengvai izoliuoti, net ir mašinų keliamą triukšmą absorbuojanči o m i s stiklo pluokštėmis galima lengvai nutildyti. Iš šio stiklo yra daromos plokštelės namų lauko sienų apdengimui, izoliuojant nuo šalčio ir šilimos ir taip pat tuomi puikiai konservuojant pastatą.

Jau pradėta gaminti stiklinės durys namų vidui. Jos turi tam tikrą piešinį, kad būtų nepermatomos. tačiau jos puikiai praleidžia šviesą ir dėlto namų vidus bus daug šviesesnis.

Stiklas ligoninėse, lėktuvuose

Jau daug yra namų pastatyta, ypač ligoninėms, kur statybos medžiagos buvo naudojamos beveik vien tik geležis ir stiklas. Ir šiam tikslui stiklas yra pritaikomas pagal reikalą: jei yra pageidaujama ultravioletinių saulės spindulių, pavyzdžiui, ligoninėms, tai yra naudojamas tam specialus stiklas. Tačiau kitur reikia, kad praleistų vien tik šviesos spindulius. Tuo atveju naudojamas stiklas, kur nei ultravioletiniai, nei šiliminiai, nei kitokie dažno bangavimo spinduliai yra nepraleidžiami. Per tokį stiklą horizontas matosi labai aiškus ir patalpų vidus yra apsaugotas nuo nepageidaujamų šiliminių ir ultravioletinių spindulių veikimo. Tik tos rūšies stiklas yra jau vartojamas naujiems lėktuvams. Taip pat jau yra pradėta jį naudoti ir automobiliams. Vien tik Buick Co. yra užplanavus jau šiais metais pagaminti 170,000 tos rūšies automobilių.

Nedūžtantis stiklas langams

Naujieji stiklo gamybos išradimai yra skubiai pritaikomi ir karo reikalams. Jau yra daromi ir namams langai iš "elastiško" stiklo, kur ir smarkiausio sprogimo metu langas neišduš, tik atsidarys. Yra gaminamos lengvos stiklinės rogutės, gabenimui karių reikmenų ir sužeistųjų sniego ir ledo keliu.

Taip pat ir naujų apyvokos reikmenys bus vis labiau pradėta gaminti iš stiklo. Labai elegantiškas ir sveikatos atžvilgiu yra reikšmingas virimas ir kepimas naujuose, temperatūros kitimams atspariuose, stikliniuose induose.

Stiklas Lietuvoje

O kaip su stiklu Lietuvoje? Lietuvoje yra keli stiklo fabrikai. Plokščio stiklo (langams) fabrikas yra Radviliškyje. Jį įsteigė tuojau po karo Amerikos lietuviai, tačiau jis greitai ir bankrutavo. Po ilgesnės pertraukos jis vėl pradėjo veikti kitų šeimininkų rankose ir beveik pilnai tenkino tos rūšies stiklo pareikalavimą Lietuvoje.

Aleksote, prie Kauno, ir Vilniuje yra stiklo fabrikai, skirti dirbti pūsto ir presuoto stiklo gaminius, pav. bonkas, stiklinės ir t. t. Pagrindinių žaliavų stiklo gamybai Lietuvoje yra pakankamai. Baltasis kvarco smėlis yra ties Anykščiais, o grynos, švarios kalkės — ties Akmene. Sodos ir kitų, mažais kiekiais naudojamų chemikalų, tenka įsivežti iš užsienio. Kurui naudojamos yra durpės, gaminant iš jų gazo generatoriais degamąsias dujas. Stiklo gamyboje tenka sunaudoti labai didelis kiekis kuro. Dėlto ir stiklo fabrikui buvo pasirinktas Radviliškis teisingai, kur vietoje yra didžiuliai durpynai ir svarbus geležinkelių mazgas, o ne Anykščiai kaip buvo kai kieno kritikuojama.

Išriubuoti dirbtini dantys

Dr. N. Berman iš Seattle praneša, kad pradedama vartoti nauja technika dirbtinių dantų įtvirtinimui burnoje: prie žiaunos nerūdijančiais šriubeliais pritvirtinama metalinė dalis, iš kurios kyšo metaliniai danteliai ant kurių ir laikosi dirbtini dantys.

Dirbtinai vėsinamas namas

Dallase, Texas, jau pagaminti namai, kurie turi nuolatinius įtaisus: vėsinimą vasarą ir šildymą žiemą. Kaštuoja jie $12,500.

Išgyvenimai submarine

Atsiminimus iš Pirmojo pasaulinio karo ir šiurpias submarinų kautynes Antrojo pasaulinio karo aprašo E. L. Beach savo naujoj knygoj "Submarine!"

Užsisakykite baldus tiesiai iš lietuvių dirbtuvės

Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldytų baldus, namų reikmenis: saliono setus, miegamųjų setus ir kitus baldus.

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAfayette 3-3516

Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageidaujate, galėsime duoti ir kreditan.

Dėmesio savininkai ir statytojai...
KOMERCIJAI • REZIDENCIJAI • INDUSTRIJAI

Viešos išvedžiojamos dėl:
- Jėgos
- Apšvietimui
- Hood lighting
- Industrijos
- Komercijos
- Rezidencijos

Instalacijos:
- Įtaisymų
- Įrengimų
- Stulpai ir požemio įėjimai
- Įmonės prietaisos

Pilnas elektros aptarnavimas ir šviesos peržiūrėjimas.

MES EINAME BET KUR

Nei vienas darbas nėra per mažas nei per didelis. Gaukite mūsų apskaičiavimus, be jokių įsipareigojimų. Mes atliekame darbą pilnai išsimokėjimui, jei pageidaujate.

LAKE COUNTY ELECTRICAL
LICENSED CONTRACTOR ZION ILLINOIS
Šaukite: Zion 2557

SUDĖTI IŠTEKLIAI SUVIRŠ $100.000.00.00

Patikima Bankininkystė Nuo 1882 m.

Pinigai Kada Jų Norit...
DROVERS
ŽEMOS RATOS PASKOLOS
- Pirktis naują ar vartotą automobilį.
- Pertaisyti savo namą.
- Sumokėti gydytojo ar ligoninės bilas.
- Sumokėti taksus ir Apdraudos mokesčius.
- Daugeliui kitų reikalų.

Užeikit, pasimatyti su mumis šiandien
Mes Kalbame Lietuviškai

THE DROVERS BANK
47th Street ir Ashland Avenue - Chicago
Tel.: YArds 7-7000
Nariai, Federal Deposit Insurance Corporation

TIKRAI LIETUVIŠKA
Maisto Krautuvė
GARDŽIAUSI IR TAIPOGI GERIAUSI VALGIAI LIETUVIŠKAM APETITUI. MANDAGIAUSIAS IR ĮVERTINAMAS PATARNAVIMAS YPATIŠKAI STANISLOVO IR MARIJONOS METRIKIŲ.
Garsi METRICKO
Farm Food Company
1804 West 47th Str., Chicago 9, Ill.
Telef. YArds 7-8393

LIETUVIO PREKYBOS NAMAS

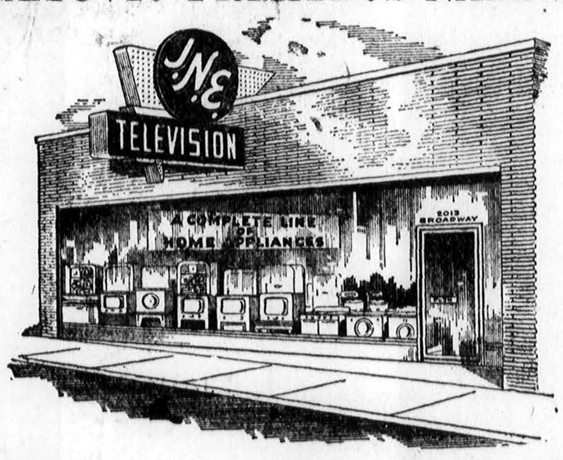

2013 Broadway, Indiana Harbor, Ind.
Telef.: East Chicago, Ind., 1650-1651
Geriausių Firmų TELEVIZIJOS ir RADIO aparatų. ŠALDYTUVŲ, GAZO ir ELEKTROS VIRTUVIŲ, SKALBIAMŲ MAŠINŲ, įvairių elektros reikmenų ir virtuvės indų. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 v. v. Kitomis dienomis nuo 9 iki 5:30 p.p.
Taigi SAVI PAS SAVUS!

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Borad of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

PRADĖK TAUPYTI PAS....
MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue Chicago 32, Ill
Telefonas: LAfayette 3-6719
KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI $10,000.00
MOKAME 3% DIVIDENTŲ
AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

ŠVIETIMO KELIAS

ILLINOJAUS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS PEDAGOGINIS SKYRIUS

Redaguoja DR. P. MAČIULIS, 6806 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

1952 m. gegužės mėn. Nr. 1

IŠEIK LAUKAN PAŽAISTI?

JERONIMAS IGNATONIS, Chicago, Ill.

Šiuose žodžiuose ir susikaupia visas šių dienų mūsų jaunuomenės auklėjimo tragizmas. Iš mūsų bendruomeninio gyvenimo taško žiūrint, šį posakį tenka suprasti tiesiogine ir netiesiogine prasme.

Tiesiogine prasme.

Šeimoje, kur abudu tėvai dirba, dažniausia ant šių žodžių ir pakariamas vaikų auklėjimas. Kai tėvas ir motina fiziškai išsisėmę grįžta iš darbo, vieninte lis jų noras — tušti kambariai ir šilta lova. Jei dar ankstyvas metas, kadą jie grįžta iš darbo, būtinai vaikus laukan išsiunčia, kad nezirztų jiems pašonėje ir netrukdytų poilsio, kurio, rodos, taip maža, o jei vėlyvas, — tik pavalgydina ir "marš" į lovą. Tuo ir baigiasi kasdieninė vaikų auklėjimo pamoka, tėvų rūpestis ir pareiga vaikams. Šventadieniais ir nedarbo metu rastųsi atliekamo laiko, bet reikia juk apsitvarkyti, bent kiek pasilsėti ir, pagaliau, pasisvečiuoti. Žmogus vistiek sociali būtybė, negali vien tik savyje užsidaręs tūnuoti. Kada einama į svečius, dažniausias sprendimas,—"Vaikai, pažaiskite lauke", o kai susirenka svečių, idant nereikėtų varžytis kalbomis ir vaišėmis,— tas pats sprendimas. Kai vaikai išeina laukan, dažniausia jie sutinka namų savininką ar savininkę su šluotraziu, kurie ne tik iš kiemo, bet ir nuo šaligatvio ties savo namais juos nugena. Vienintelė vieta tai šiukšlinoji gatvelė, amerikietiškai "alley" vadinama, o vietos lietuviai ją sulatvinę tiesiog "iela" pavadino. Iš čia vaikai neujami, suprask juk tai šiukšlynas, viska galima ten mesti. Čia vaikai ir susimeta. Čia ir gimsta juose pirmasis supratimas apie dangų ir žemę, apie tėvynę ir tėvų kalbą...

Kai kas nuperka televiziją, idant užimtų vaikus, kad jie nekvaršintų įvairiais klausimais tėvams galvos, ir galvoja — vaikų auklėjimo problemą yra išsprendę. O kai kas jau linksta pasinaudoti namų savininkų patarimais: "Išsiūskite vaikus į kiną, ten jie ramiausia prabus keturias — šešias valandas ir niekam po kojomis nesimaišys"!.. ar toliau, dar gražiau. Net lietuvių spaudoje kai kas pasiūlo pasinaudoti "funny books", (tai yra labai pigaus žanro ir neskoningai paveiksluotos knygelės, vaikams tiesiog nuodai). Girdi, vaikai jas mėgstą žiūrėti ir pigios. Nupirkai pluoštą jų, padavei vaikui — ir vaikas bus ramus ir tėvai turės ramybės. Taigi, džiaukis ir norėk, kad tik daugiau jų būtų, ir tėvams nereikėtų galvą sukti, kaip kada reikėtų pasielgti ir ką, kai kada reikėtų atsakyti vaikams į jų klausimus. Tai tiesiog puikus išradimas, vaikams protą ir išmintį, kaip košę, drėbte drebia tiesiog į smegenis!...

Netiesiogine prasme.

Netiesiogine prasme vaikai ir priaugantis jaunimas lietuviškoje visuomenėje pasijaučia už borto. Mes maža turime mokyklinio amžiaus vaikams, o ypač paaugliams, kultūrinių pramogų, kuriose vaikai ir jaunimas rastų patys save. Vienintelis vaikų teatras, kaip niūriame danguje dieną žvaigždė. Bet teatras tik sužadina vaikuose grožio, tiesos, doros, artimo ir tėvynės meilės ilgesį, o to gėrio ugdymą jaunojo kartoje palieka visuomenei. Visuomenė tuo tarpu sukasi tik apie suaugusiuosius.

Daug mes turime įvairių kultūrinių bei politinių sambūrių, kurie ruošia koncertus, minėjimus, "bankietus", bet jų visų programos tik suaugusiems. Kai kurių programos įkyriai nuobodžios ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Ir šituo mes norime jaunimą pritraukti! O kiek vasaros metu gegužinių, iškylų, amerikietišku styliumi "piknikais" vadinamų! Kiekvieną sekmadienį bent po kelis. Tačiau, jų visų programos pagal Valančių: "seniai alų plempia, o jaunimas kieme žiužinį žiužia". Neskaitant vaikų šventės ir skautų laužo vienu pirštu suskaitomi "piknikai", kurių programos centran būtų įvesti mokyklinio amžiaus vaikai. Tai maža. Tik lašas jūroje. Šiaip vaikai visur pasijaučia už borto.

Mokykla parapijos turėtų būti tam tikri lietuviškieji kultūros židiniai. Čia turėtų rasti paspirties ir globos visa eilė lietuviškų organizacijų, o ypač jaunimo, čia turėtų rastis lietuviškos bibliotekos, lietuviškos skaityklos, įvairūs minėjimai. Bet ir čia, jaunimo organizavimas pavedamas privačiai iniciatyvai.

Kur šuo pakastas?

Šiandieną maža berasi šeimų, kur motina tikrai, ne iš padėties, ar reikalo, bet vaikų ateities ir tautos labui atsisako nuo uždarbio ir visas savo fizines bei dvasines jėgas skiria vaikų auklėjimui. Dauguma ne vien tik iš gyvybinio reikalo, bet iš noro, kiek galima greičiau praturtėti, jei ne iš prekybos ar šiaip kokio amato, tai bent iš fizinio darbo, vaikų ateitį ir tautos reikalus atidėję į šalį, metasi į fabrikus ir ten palieka visą gyvenimo idealą. Grįžę namo, toliau savęs jau nebemato. Jų darbo vertės iki pusės cento apskaičiavimas verčia juos pervertinti visas vertybes. Perkainavus, — visų vertybių centre atsistoja doleris. Ar tik ne pagal šią vertybę ir sukasi visas mūsų kultūrinis gyvenimas? Iš vaikų juk maža naudos, bet daug vargo ir rūpesčio! Kuomet pagrindiniu gyvenimo variklių tampa doleris, nukenčia tuomet, bendroji idėja, tautinis idealas. Žinoma, negalima paneigti noro ir daromų pastangų užtikrinti sau geresnį gyvenimą, įsigyjant vertingo turto, užimant stiprias pozicijas prekyboje, pramonėje ar versle; negalima reikalauti, kad tėvai, grįžę iš darbo, fiziškai išsisėmę, dar aštuonias valandas skirtų auklėjimui; negalima norėti, kad visos kultūrinės bei politinės organizacijos, mokyklos ar bažnyčios visose savo parengtyse vien tik su vaikų vežimėliais važinėtų, — bet taip pat negalima reikalauti, kad mūsų vaikai augę gatvės aplinkumoje, prie televizijų ar kinuose išaugtų dori piliečiai ir sąmoningi lietuviai. Tokioje aplinkumoje augę ir brendę vaikai neteiks džiaugsmo bei garbės nei valstybei, kurioje mes gyvename, nei tautai, iš kur mes esame kilę, pagaliau nei patiems tėvams. Reikia rasti dabarties gyvenimo formulę, pagal kurią tėvai galėtų tinkamai atlikti savo pareigas, o visuomenė reikšmingai prisidėti.

Gyvenimo formulė

Kai visuomeniniame gyvenime pradeda reikštis kokios negerovės, kurių žymių mūsų tarpe jau yra, tuomet pradedama ieškoti kaltininko ir pateisinamų aplinkybių. Bet nei kaltininais, nei pateisinimais problemos neišspręsime. Mes stovime prieš problemą — būti ar nebūti. Kad mes suaugusieji esame lietuviai, vienokio ar kitokio nusistatymo žmonės ir kad mums jokie nutautėjimo pavojai negresia, tas mums aišku. Bet kas bus iš mūsų jaunosios kartos?! Jei mes norime ją išugdyti lietuvių tautai, tai mūsų visų dėmesys turi būti nukreiptas į jaunosios kartos auklėjimą, o auklėjimo pagrindan šalia visų privalomų žmogui dorybių turi būti pastatytas lietuvybės išlaikymo principas.

Čia ir iškyla atsakomybės klausimas. Daugelis kas norėtų suversti visą atsakomybę vien tik tėvams. Beabejo, šeima yra buvo ir bus vaikams pagrindiniu visų dorybių šaltiniu, todėl ir visu svoriu šeimai krinta atsakomybė už lietuvybės išlaikymą ateivijoje. Bet viena šeima bus bejėgė, jei jai neis paramon lietuviškoji visuomenė. Šeima laukia talkos iš visų lietuviškų organizacijų, lietuviškos spaudos, lietuviškų radijo pusvalandžių, lietuvių vardu sukurtų parapijų ir jų išlaikomų mokyklų.

Mokyklos įtaka tautinio auklėjimo srityje yra labai didelė ir beveik lemtinga išeivijoje. Bet mes negalime reikalauti iš vietos krašto mokyklų, parapinių ar viešųjų, to paties lygio lietuvybės intereseuose, kurį mes turėjome Nepriklausomoje Lietuvoje. Svarbu, kad vietos mokykla, o ypač parapinė, nebūtų priešinga tėvų siekimams ir dar net pagal galimybes padėtų tėvams. Palankia lietuvybei išlaikyti linkme ir pasuko parapinės Kazimieriečių vadovaujamos mokyklos. Vadinasi, tautinio auklėjimo interesai mokykloje rande atspindį ir nebesusikerta vaikuose dvi priešingybės: nutautėjimas ir ištautėjimas. Da bar svarbu, kad tėvai tas aplinkybes išnaudotų ir nepalūžtų tautos sargyboje.

Tautinio auklėjimo reikaluose turėtų efektingiau pasireikšti visos lietuviškos kultūrinės organizacijos, spauda, radijas ir Bažnyčia. Drąsus pasisakymas prieš nutautėjimą bažnyčioje ar spaudoje labai stiprina tėvų poziciją vaikų akivaizdoje. Bažnyčia galėtų daryti daugiau įtakos užkietėjusiems vaikų priešams. kad jie daugiau rodytų vaikams meilės, negu neapykantos.

Iš radijo pusvalandžių girdime iki ikyrumo visokių pirkinių pasiūlymų. Kodėl mes negirdime, arba per mažai girdime, jaunimo tautinio auklėjimo reikaluose patarimų ar minčių? Ir spaudos skiltyse tėvai norėtų rasti papildomų žinių, minčių ir paspirties kovoje su skubiu nutautėjimu. Organizacijos darc įvairius minėjimus, bet tik suaugusiems. Argi neįmanomas suruošti nors vienas metuose ir vaikams bendras minėjimas, o ypač Vasario šešioliktosios? Turime motinos, tėvo dieną, kodėl neturime vaikų dienos ar jaunuomenės auklėjimo savaitės? Skundžiamės, kad jaunimas kažkur ištirpsta ir nesimato jo įvairiose kultūrinėse parengtyse, mėginkime jį suburti specialiose jiems skiriamose dienose ar iškylose.

Taigi, susirūpinkime čia iškeltais klausimais, kol dar ne vėlu. Pirmiausia tėvai, — nevarykite vaikų pažaisti laukan, kada organiškai jie glaudžiasi dar prie jūsų. Pavargę, nepavargę raskite laiko pabūti su vaikais ir visu rimtumu padėkite jiems spręsti gyvenimo problemas, kurias jie patiekia jums įvairiais klausimais. Visuomenė gi — plačiai praverkite jaunuomenei duris, kad ji nepasijustų jūsų tarpe už durų.

A. Navakas
Bolševikų žiauriai nužudytas 1941 m.

Mokytojų kolegija

Philipinuose Maryknoll seserys pradėjo statyti didelį kultūros centrą, kur bus ligoninė, mokytojų seminarija, keletas mokyklų. Pastatai kaštuos apie du milionu dolerių.

Bibliotekų sąjūdis

Chicagos arkivyskupas, kard. Stritch deda pastangas, kad kiekvienoje parapijoje būtų įsteigta biblioteka. Birželio mėnesyje veikia bibliotekų vedėjų kursai prie De Paul universiteto ir Thomas More knygyno.

Nauja mokytojų valdyba

Illinois Lietuvių Mokytojų Sąjunga savo metiniame susirinkime, š. m. birželio 1 d., buvusiai s-gos valdybai atsistatydinus, išrinko naują, kuri pareigomis taip pasiskirstė:

J. Tamulevičius — pirmininkas, gyv. 2428 So. Lawndale Ave., Telef. CRawford 7-6710;

Gr. Meiluvienė — vice-pirmin., 4507 So. Talman Avenue, telef. LAfayette 3-3399;

P. Maldeikis — kasininkas, 1616 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

S. Jonynienė — sekretorė, 4420 So. Campbell Ave., telef. FRontier 6-3428.

Sus-me išrinktas valdybon P. Bagdonas atsistatydino. Jo vieton pakviestas A. Gulbinskas, gyv. 6324 So. Bishop Ave., telef. PRospect 6-6476.

"Margutis" pakvietė Mokytojų S-gą vesti Vaikų valandėlę per "Margučio" radijo transliaci jas ketvirtadieniais ir sekmadieniais. S-gos Valdybą pasiūlymą priėmė. *Red.*

1,800 studenčių

Marquette universitete yra 1,-800 mergaičių studenčių. Universitetas yra Milwaukės mieste, vadovaujamas jėzuitų. Turi garsią žurnalistikos mokyklą.

Šimtas garsenybių

Kišeninių knygų leidykla (Pocket Books) išleido mažo formato knygą "100 Most Important People in the World Today." Knygoje yra šimto garsiausių žmonių biografijos.

Prancūzų poezija

Amerikoje išleista knyga apie prancūzų poeziją "Contemporary French Poetry", suredaguota J. Chiari'o. Išleido Philosophical Library.

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų.

SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.

PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIMESNIŲ DISTANCIJŲ TURIS ILGĄ PATYRIMĄ
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WAlbrook 5-9209

PERSKAITĘ "DRAUGĄ" DUOKITE IR KITIEMS.

"Žiūrėkite, tai tūkstančio metų lietuviško genijaus kūrinys!"
Dr. J. Balys, "Dirvoje"

Mums buvo miela ir džiugu redaguoti, nes, rinkdami šiuos tautos turtus vienon krūvon, pamatėme, kad mes turime seną ir didelę poeziją.
J. Aistis, "Darbininke"

Paleidžiame šią eilių knygą "iš kaimo į kaimą pas jaunus, senus", tariant poeto Prano Vaičaičio žodžiais. Tas mūsų kaimas šiandien pasidarė visas platus pasaulis.
A. Vaičiulaitis, Antol. prakalboje

832 puslapių, 110 poetų atvaizdų. Kietai įrišta. Kaina $6.00.

Užsakymus su pinigais siųskite sekančiai:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILL.
Užsakytos knygos siunčiamos paštu

JOS. F. BUDRIK, Inc.
KRAUTUVĖJE
3241 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Gaunamos įvairiausios lietuviškos gaidos pianui, solo, duetams, chorams ir akordeonui. Naujausi gaidų leidiniai:

Dainų Gijos. 45 dainos solo balsui, duetams, chorams, trio $2.50
Parašė ir išleido J. Stankūnas. Kiti to paties kompozitoriaus įvairiausi kūriniai dėl fortepiono kai nuoja keliolika centų.
Amatininkų Daina. J. Tallat-Kelpša. Duetas 0.75
Atsisveikinimas su Giria. St. Šimkus. Mišram Chorui 1.00
Atsisveikinimas su Tėvyne St. Šimkus. Mišram Chorui ir Solo 1.00
Bernuželi, Neviliok. J. Gruodis. Fortepijonui 1.50
Čia Kraštas Liūdnas, Nejaukus. Gaudžia Aukso Varpas. Žilevičius. Chorui 1.00
Darbininko Daina. St. Šimkus. Mišram Chorui 1.00
Ei, Jaunieji. J. Gruodis. Mišram Chorui 0.75
Impromptu. J. Tallat-Kelpša. Fortepijonui 0.75
Keturi Suktiniai. J. Tallat-Kelpša Fortepijonui 0.75
Lietuvaitė. Mazurka S. Navickas. Fortepijonui 0.75
Lietuvos Himnas. V. Kudirka. Chorui 1.00
Mušė Mane Vyras. Motulė. Kai pas Motulę. Brazys. Chorui 1.00
Nuliūdimo Valanda. Solo Žilevičius 0.75
Op, Op. J. Gruodis. Mišram Chorui 0.75
O, Kaip Miela Išgirst. A. Kačanauskas. Solo Balsui 1.00
Plaukia Sau Laivelis. Pamylėjau Vakar. Ant Marių Krantelio. Kur bakūžė Samanota. St. Šimkus. Vienam Balsui .. 1.25
Saulelė Raudona. Tallat-Kelpša. Solo Balsui 1.00
Tėvužėli Sengalvėli. Sakė Mane Šiokia. J. Tallat-Kelpša. Solo Balsui 1.00
Ulonai. A. Vanagaitis. Mišriam Chorui 0.50
Vakaras. P. Sarpalius. Solo Balsui 1.00
Žaliojoj Girelėj. Koks Ten Lengvas Poilsėlis. Tallat-Kelpša. Solo Balsui 0.75
Žaliojoj Lankelėj. Tallat-Kelpša. Solo Balsui 1.00

Už gaidų prisiuntimą nieko neskaitome.

● TELEVIZIJA ● RADIO ● ŠALDYTUVAI ● SKALBIAMOS MAŠINOS ● LYGINTUVAI (IRONERS) ● PLOKŠTELĖS (RECORDS) ● NAMŲ REIKMENYS
WEISS APPLIANCE
PILNAS TELEVIZIJOS IR RADIO APTARNAVIMAS
4057 South Archer Avenue
Tel. YArds 7-8666, Chicago 32, Ill.

TADO BALČIŪNO
PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
2156 W. 23rd St.; YA. 7-0841
Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Atstovybės visose Čikagos lietuvių kolonijose. Darbo val.: 5-8 val. vak. šeštadieniais nuo 10-2 val. vakaro

PERKRAUSTOME BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU

Taip pat parduodame ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

SOPHIE BARČUS
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEŠTAD. 8:30 iki 9:00 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.
RADIO PROGRAMA
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. Tel. HEmlock 4-2412

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAUS PRISTATOM!
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą
Mes Pagaminame Baldus ir Pagal Jūsų Užsakymą.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
Lietuvių Krautuvė
2310 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Šekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

Kelionės: lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais
SEGHETTI TRAVEL BUREAU, 2451 So. Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois. Telefonas YArds 7-3278 ir 7-3279
Parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. Turime lietuvių skyrių. Pildome afidevitus.

NUO 10% IKI 20% NUOLAIDA
PERKANT
● Siuvimo, skalbimo mašinas, ● baldus, šaldytuvus, plytas,
● ang.-liet. rašomas mašinėles, ● ir kitus namų reikmenis.
● radio, foto, telev. aparatus, ● Geriausios sąlygos (10% įmokėti).
Nuomuojame, keičiame, taisome: siuvimo mašinas ir rašomas mašinėles. Aiškiname ir didiname nuotraukas. Atvykite, rašykite arba telefonuokite.
ARCHER SEWING CENTER
4170 SOUTH ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.
Tel. BISHOP 7-1045

TELEVIZIJOS BEI RADIO PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DAINA TELEVISION COMPANY
qualified engineers' service
3120 S. Halsted Street - DAnube 6-6887

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS
Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!
MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. · Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. · Tel. VIrginia 7-7747
Accounts insured to $10,000 by F. S. L. I. C.

Nauja auklėjimo programa JAV laivyne

JUOZAS PRUNSKIS

Į šiaurę nuo Chicagos už kokių 30 mylių yra didžiausias pasauly laivyno karių apmokymo centras Great Lakes, kur karo metu buvo apie 100,000 žmonių. Čia yra gal apie 400 pastatų, beveik kas dešimtas jų namis — karininkas, o naujokai čia išbūna 11 savaičių pradiniam apmokymui.

Admirolo Old žodis

Nuvykau vieną dieną kai ten buvo supažindinama su nauja charakterio ugdymo programa Laivyne. Devintojo Laivyno distrikto viršininkas admirolas Pr. Old kalbėjo:

— Gero charakterio vyrai yra geresni kariai, savo pareigą geriau atlieka ir patys jaučiasi laimingesni. Jie lengviau pripranta prie drausmės: reikiamus dalykus daryti reikiamu laiku. Laivyno dalinių paruošimas būna fizinis, intelektualinis, moralinis. Jei vieno iš jų, sakysime moralinio paruošimo, trūktų, žmonės nebūtų tam svarbiam uždaviniui reikia mai paruošti.

Būdingos mintys jų leidiny

Moralinio ugdymo reikalas JAV laivyne ypatingai paskutiniu metu smarkiai akcentuojamas. Specialiniame leidinyje "The Character Guidance" be kitų dalykų rašoma:

— Charakterio žmogus turi moralinius principus įaustus į savo gyvenimo būdą ir profesijos darbą; jis yra patikimas asmuo. Moraliniai gi principai žmogui yra duoti Dievo, ir religija yra pirmoji priemonė, kurios dėka jie pertiekiami visuomenei. Morališkumas sujungia visuomenę stiprian vienetan, jis galės sulydinti ir Laivyną į organizaciją su augštu atsakomingumo jausmu, su augštu pareigingumo ir pasiaukojimo nusistatymu dėl savo krašto ir dėl žmonijos. Žmogaus elgesys paprastai būna tiek geras, kiek jis ištikimas dorovingumo dėsniams. Bausmės baimė turi tam tikrus padarinius, tačiau savaimingos žmogaus pastangos elgtis pagal vertingą poaukštį — yra pagrindinis dalykas. Augščiausias ryžtingumas yra pagrįstas tikėjimu į Dievą iir pasitikėjimu žmogumi, ir jis ugdomas įsitikinimų, pagrįstų moralinėmis vertybėmis. Žmogus, kurį stiprina tikėjimas į Dievą, pagarba artimui ir atsidavimas svarbiam reikalui, padarys viską, ką tik gali, kad prisitaikytų prie Laivyno gyvenimo, jei tik jis subrendęs savo pažiūrose.

Dėl to ir Laivyno nuostatų paragrafai 0702A ir 1210 reikalauja iš visų ištikimybės dorovės dėsniams. Jau G. C. Marshallis pabrėžė:

— Visos tautos reikalas verčia budėti, kad asmenys, tarnaujantieji ginkluotose jėgose, turėtų sudaryti geriausias sąlygas įgyvendinimui ir ugdymui moralinių, dvasinių ir religinių vertybių.

Naujos charakterio ugdymo pastangos

Taigi, JAV Laivynas, suprasdamas, kaip kario gyvenime svarbus tvirtas būdas ir augštas moralinis lygmuo, ir žinodamas, kaip visam tam pagrindą sudaro religija, pradėjo ypatingai daug dėmesio kreipti į tą reikalą. Specialios charakterio ugdymo pastangos jau buvo pradėtos kelti aplinkraščiuose 1948 m., o jau 1950 ir 1951 m. susiformavo speciali charakterio ugdymo programa, kuri visu atsidėjimu pradėta vykdyti Great Lakes bazėje. Viso to ugdymo pagrinde — kapelionai, talkinami kitų karininkų.

Atvykstantieji naujokai pirmą karininką sutinka tai kapelioną. Jų uždavinys pabrėžti, kad jie čia turi gyventi tais pačiais moralės dėsniais, kaip namie. Kapelionai pasikalba atskirai su kiekvienu, surenka statistinius davinius (tam yra atspausdinti specialūs klausimų lapai), kariai skatinami atlikti religinę praktiką, skaityti šv. Raštą. Veikiama pagal šį principą:

— Kada tautai gyvybės klausimas, tada didžiosios viltys— karinė jėga, o jos nugarkaulis — moralinė jėga. Moralė yra pagrindas ugdyti savybes, kurios būtinos kariui. Religija gi yra moralės pagrindas.

Pasikalbėjimai su kariais

Kapelionai yra aprūpinti vaizdinėmis priemonėmis: diagramomis, piešiniais, filmais. Charakterio ugdymo eigoje kapelionai turi pasikalbėjimus su kariais šiais klausimais: seksualinė kontrolė, žmogaus atsakingumo pareiga, moraliniai dėsniai, vedybos ir šeimos gyvenimas, gėro piliečio pareigos religija.

Teko matyti filmą apie rimtumą moterystės institucijos ir antrą — kaip iš pasaulio didingumo, tiksling mo prieiname įsitikinimo apie Dievo buvimo. Filmai gerai, vaizdžiai paruošti.

Į kapeliono paskaitas skatinama įtraukti humoro, pavyzdžių. Po jų būna laisvos diskusijos. Visa paskaitos eiga įrekorduojama. Iš vienos pusės tai priemonė kapelionui patikrinti save ir tobulintis, iš kitos — atsargumas, kad nebūtų prasitarta, kas įžeistų kitos tikybos asmens jausmus ir — paskatinimas pasikalbėjimus gerai paruošti.

Laimėjimai

Nuo 1951 m. spalio 1 d. iki 1952 m. kovo 31 d. Great Lakes laivyno bazėj tą charakterio ugdymo programą išėjo 2,395 grupės, sudarančios iš viso 178,858 karius. Daugelis iš jų labiau susidomėjo religija ir net 3,802 asmenys užsirašė į specialias savo religijos klases. Iš viso net 720 žmonių įsijungė į savo bažnytines bendruomenes, anksčiau jokiai tikybai nepriklausę.

Karinė vadovybė ta charakterio ugdymo programa patenkinta. 1951 m. gruodžio 27 — 28 d. Washingtone buvo pasitarimai tais reikalais ir prieita nusistatymo, kad ši ugdymo programa turi būti plečiama, jos spimtis ir pertiekimo priemonės tobulinamos. Tuo klausimu daromos specialios paskaitos laivyno karininkams, o kapelionai, praktikoje susipažinę su šios charakterio ugdymo programos pravedimu, siunčiami į kitas bazes ten tą patį suorganizuoti.

Laivynas planuoja ir dirba, turėdamas prieš akis mintis, kurias taip išreiškė Marg. Hicks Williams:

— Pasaulyje, kur agresyviosios ideologijos nori suformuoti ateitį, mes turime tvirtai išeiti su savosiomis, ir tai ne rytoj, o šiandien. Mes turime susimobilizuoti morališkai arba — žūsime.

Lengvai papeikiame kitų ydas, tačiau retai tuo pasinaudojame, kad iš savųjų pasitaisytume.

— *Rochefoucauld*

J. Rauckis
Bolševikų nužudytas 1941 m.

Išaugino dvigubai didesnius

Švedų mokslininkai neseniai išaugino triušius, kurie sveria daugiau negu dvigubai, kaip normalūs: paprasto triušio svoris yra 5-6 svarai, o jie išaugino 12 svarų. Jiems tai pavyko padaryti padidinant chromozomų skaičių triušių organizmo ląstelėse. Mokslininkai pastebėjo, kad patelės kiaušelis ir patinėlio embrionas turi po lygų skaičių chromozonų, kurie, užsimezgus gyvybei, padvigubėja sueidami draugėn. Pastebėta, kad gyvių gemalai — kiaušeliai, veikiami chemikalų, vadinamų colchicinas, padidina chromozomų skaičių. Kai jie tą padarė su triušiais, šie gyvulėliai išaugo dvigubai didesni. Tačiau tai viskas dar yra bandymų stadijoje. Colchicinu veikiami gemalai dažnai duoda pradžią gyviams labai nenormaliems, baisenybėms, su viena ar su keliomis akimis ir tt.

Kelionė į Maskvą

Prancūzų dienraščio France—Soir korespondentas Michel Gordey aprašė savo kelionę į Rusiją, kur jis praleido 63 dienas. Šią Knygą Kotrina Woods išvertė dabar į anglų kalbą ir ji išleista antrašte "Visa to Moscow". Veikale pažymima, kad Sovietuose labai zemas gyvenimo standartas, palyginus su Europa, nekalbant jau apie Ameriką. Sovietų vedamą taikos propagandą autorius vadina klastinga, tai tik esąs psichologinis pasiruošimas karui.

Darbininkų salė

Austrijos sostinėje Vienoje katalikai darbininkai turi keletą savo būstinių. Vienoje iš jų neseniai atidaryta didžiulė salė darbininkų susirinkimams.

Universitetai ir kolegijos Chicagoje

Šalia žinomų valstybinių ir privatinių universitetų Csicagoje, kaip University of Chicago, University of Illinois, Northwestern university, Chicagos mieste ir apylinkėse katalikai turi visą eilę savų universitetų, institutų ir kolegijų:

De Paul — vadovaujamas tėvų vincentiečių, turi valstybines teises, kursas einamas dienomis ir vakarais. Turi humanitarinių mokslų, komercijos, muzikos, teisės, dramos, sekretoriaus paruošiamuosius, gailestingųjų seserų mokslus bei mokytojų seminariją. Pasilikusieji specialioms studijoms gali gauti mokslo laipsnius. Taipgi turi gamtamokslio kursą, medicinos technologijos, žurnalizmo, paruošiamąjį medicinos ir dentisterijos kursą. Adresas 64 East Lake st., Chicago 1, Ill. Fizinio auklėjimo mokyklos adresas: College of Physical Education, 1019 Diversey Parkway, Chicago 14, Tel.: FInancial 6-4000.

Loyola university, 820 N. Michigan Ave., Chicago 11, Ill., vadovaujamas jėzuitų, turi valstybines teises. Turi fakultetus: humanitarinių mokslų, komercijos, dentisterijos, teisės, medicinos socialinių mokslų, be to gailestingųjų seserų mokyklą. Tel.: WHitehall 4-0800.

Mundelein College, 6363 Sheridan Road, Chicago 40, Ill., vadovaujama šaričių, turi valstybines teises, moko humanitarinių mokslų, specialus kursas dramos, dietetikos, pasiruošimas mokytojos pareigoms, namų ekonomika, žurnalizmas, muzika, gamtos mokslai, socialinė ir sekretorės tarnyba. Tel. AMbassador 2-8100.

Saint Xavier College, 4900 Cottage Grove Ave., Chicago 15, Ill. Išeina bendrojo mokslo dalykus, ruošia mokytojus vaikų darželiui, pradžios ir aukštesnei mokyklai, gailestingų seserų kursas. Tel.: WAgner 4-4900.

Sheil Institute, 318 So. Michigan Ave., Chicago 4, Ill., moko verslo ir komercijos dalykų, ruošia valstybinei tarnybai, sekretorės pareigoms, dėsto tarptautinės prekybos, tarptautinių santykių dalykus bei svetimas kalbas. Tel.: WEbster 9-2144.

Barat College of the Sacred Heart, Lake Forest, Ill. — kolegija su sustiprintu meno, muzikos, iškalbos, radijo, auklėjimo ir gamtamokslio kursu. Tel.: Lake Forest 3000.

College of St. Francis, Joliet, Ill. Kolegija mergaitėms, su bendrabučiu. Turi valstybines teises. Vadovauja seserys pranciškietės. Be bendrųjų dalykų einamas žurnalizmo, iškalbos, sociologijos, bibliotekininko, technologijos, komercijos, politinių mokslų kursas. Paruošiamos mokytojos valstybinėms ir privatėms mokykloms. Tel.: Joliet 6228.

Lewis College, Lockport, Ill. Dėstytojai — pasauliečiai katalikai, turi valstybines teises, teikia mokslo laipsnius. Be bendrųjų dalykų — platus elektros, chemijos, civilinių, mechanikos, sanitarijos, bendrųjų ir metalurgijos inžinierių kursas. Plati aviacijos mokykla, skraidymo pamokos, helikopterio naudojimas, aviacijos mechanika. Tel.: Lockport 500.

Rosary College, River Forest, Ill., vadovaujama domininkonių, su bendrabučiu, ruošia mokytojas, bibliotekininkes. Studijų pagilinimui turi savo skyrius Šveicarijoj ir Italijoj. Tel.: FOrest 9-6320.

St. Procopius College, Lisle, Ill., vadovaujama benediktinų, turi valstybines teises, pilnas seminarijos kursas ir paruošiamasis kursas medicinos, dentisterijos ir inžinerijos studijoms. Tel.: Downers Grove 2699.

Ar žinai, ko negalima pasotinti? — Gobšumo. Visi pasaulio turtai tos skylės negalėtų užkimšti.

— *Herder*

Apžiūrėk ir Pirk Patikimoje Kaimyninėje
BALDŲ KRAUTUVĖJE
milžiniškas kiekis aukštos rūšies baldų, kilimų, Universal gaso krosnių — visa ko, kas reikalinga pilnai aprūpinti jūsų namus. Didelis pasirinkimas Mohawk kilimų kambario dydžio ir iškloti jūsų namus nuo sienos iki sienos. STAN TRANAS, žinomas čikagiečiams, kviečia atsilankyti ir pasirinkti, kas jums reikalinga. Lengvos išmokėjimo sąlygos.
SOUTHWEST FURNITURE COMPANY
6200 South Western Ave., priešais Sear's krautuvę
Pirmad. ir Ketvirtad. atdara iki 9:30 val. vakaro

LIETUVIŲ BENDROVĖS
PROGRESS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išsimokėjimai
Baldai padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS
Furniture Company
3224 SO. HALSTED St.
Tel Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR!
GERI DIVIDENDAI. Garantuotas Saugumas
Santaupos Išmokamos Pareikalavus
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028
Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

DĖMESIO
JUNIOR'S DRIVE-IN
6029 Hohman Ave.
Hammond, Indiana
Kasdien patarnauja
MAMA MIA PIZZA PIE
„Skaniausia Pizza Visame Miešte". Užsakymai išsinešimui. Mes aptarnaujame visokio dydžio banketus ir pobūvius.
Telefonuokite
SHEFFIELD 10034
Atidarome 8 val. ryto ir uždarome 2 val. ryto.

Valhalla Lounge
3553 So. Halsted Street
VIrginia 7-8291
Dabar atdara iki 4 val. ryto

Dėmesio, T. V. aparatų savininkai!
BERNIE'S TELEVISION SALES & SERVICE
& 1952 Admirał ir G. E's 13177 S. Western Avenue
"Pakalnėje"
BLUE ISLAND 5262
Bernardt (Bill) Witt

DĖMESIO, savininkai! Gaukite mūsų kainas pirma dėl naujų stogų arba pataisymų. Specializuojamės į žvyrą arba asfaltą. Mes važiuojame bet kur mieste arba priemiesčiuose iki 50 mylių. Sąlygos pagal susitarimą. Vertingas darbas. Rainbow Roofing Co. Virš 35 m. įsteigta. BRunswick 8-7952 arba EVerglade 4-1921.

DĖMESIO, atostogininkai! Dabar rezervuokite vietas! Paw Paw Lake, 100 mylių nuo Chicagos. Moderniški nameliai prieš pat ežerą. Saugu maudytis. Visoki sportai, krautuvės, bažnyčios ten pat. Šaukite 3831 arba rašykite: Tuka Resort, Box 575, Watervliet, Mich.

DĖMESIO, savininkai! Pirmiausiai gaukite mūsų kainas ant visų pertaisymų ir remonto darbų. Mes statome ir taisome beveik viską iš medžio, "block" arba cemento. Rekomendacijos gaunamos, einame visur, nei vienas darbas nėra permažas. Dewey Kirkham, šaukite — Downers Grove 3042.

Užsisakykite dabar vasarai!
DĖMESIO, ŠEIMININKĖS IR "FREEZER" SAVININKAI!
Skanūs kukuruzai ir maslionkom maitinti viščiukai, užauginti ant grindų. Pristatysime Waukegan ir North Chicago apylinkėj.
Tel. Antioch 92-M

DĖMESIO, ATOSTOGININKAI!
Rezervuokite vietas dabar!
Atdara nuo birž. iki lapkr. 15. Ideali atostogoms vieta. Atvykite į gražųjį Pentwater Lake atostogoms. Namai prie ežero, spyruokliniai matrasai, "bottle" gazu virimas; duodame laivelius; $37 į sav. ir augščiau. Oakdale Terrace, D. D. Sickafus, Rt. 1, Pentwater, Mich.

MARCEL KRAWCZYK

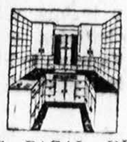

VIRTUVĖS PAGAL UŽSAKYMĄ
● Formica viršai
● Ąžuolinės spintos
● Plastikinės ir aliuminės sienom kokšės.
Mes statome ir perstatome VIRTUVES ● VONIAS ● VERANDAS ● RŪSIUS ● PASTOGES ● TAVERNŲ IR RESTORANŲ ĮRENGIMUS — būsite pilnai patenkinti.
Nemokami apskaičiavimai
WEbster 9-5996 arba ARmitage 6-0745

PLATINKITE "DRAUGĄ"

DĖMESIO SAVININKAI!
"Sheet Metal" Darbas
● Gutters ● Downspouts ● Skylights ● "Canopy" darbas
Krosnys pataisomos ir išvalomos
Mes esame "bonded" ir apdrausti
Nemokami apskaičiavimai
PRITCHETT Hdwe. & Sheet Metal
Aptarnaujame Englewood jau 40 metų
500 W. 63rd St. WE. 6-0030

DĖMESIO SAVININKAI!
Gaukite mūsų kainas pirma
GUTTERS — DOWNSPOUTS
Dažymai ir taisymai
Stogų dengimas — Kaminų pataisymai
STRONG ROOFING CO.
Visuomet esame pasirengę dėl jūsų patarnavimo. Nemokami apskaičiavimai
Šaukite: YArds 7-0355
Nemokami apskaičiavimai

DĖMESIO, savininkai! Dėl užsikimšusių kanalizacijos vamzdžių, kanalų arba apsemtų rūsių. Pumps ir "backwater valves" įdedamos; "catch basins" išvalomi ir pataisomi. Dienos ir nakties aptarnavimas.
SPEEDWAY SEWER & DRAINAGE
BOulevard 8-4717

DĖMESIO SAVININKAI
VISOKIŲ RŪŠIŲ CEMENTINIAI DARBAI
Laiptai — šaligatviai — garažų grindys, Įvažiavimai, t. t.
GASPARRO CEMENT CONST.
3441 South Harlem Avenue
GUnderson 4-5609

DĖMESIO, motinos! Duokite savo sūneliui arba dukreliai tikras atostogas kaime. Žemos kainos sav. arba mėn. Graži rezidencija ant 2 akerių; puikus prižiūrėjimas mokytojų name. Geriausi valgiai. Rašykite arba šaukite: Mrs. Esther Sachs, Princeton, Ill. Šaukite: 24552.

Rezervuokite vietas dabar!
Sutaupysite 10%
Britton's Court, Sister Lakes
Modernūs namai, butai ir kamb.: "showers", karštas vand. Arti bažnyčios, krautuvės ir šokių salės, restoranai. Daugybė pramogų, laiveliai, privatus paplūdimys, ping-pong, basketball, badminton, ore židinys, graži aplinka, vaikams aikštelė. Papigintos kainos birž. mėn. Informacijoms rašykite Mrs. Britton, Sister Lakes, Mich. arba skamb. Benton Harbor 72978 arba Dowagiac 4511.

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
Mes pristatome bet kur
Pirkite visiems tikslams
READY MIX CONCRETE
(gatavas sumaišytas cementas)
Pagamintas Glen Parke!
SANDERS
READY MIX CONCRETE
Virš 30 m. patyrimo
1021 Madison, Gary, Ind.
Tel. Gary 4-2873

AMERICAN FUR SHOP
Geros kokybės kailiai už žemiausias kainas!
Apsiaustai — šalikai — kailiniai paltai padaromi pagal mėrą patyrusių, patikimų kailių siuvėjų.
Kailinių sandėlis — šaukit dabar
Telefonas BISHOP 7-5762
2406-08 So. Kedzie Ave.
Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Dabar, kada mes turime gražų orą ir pavasaris čia pat, nepamirškite aplankyti
DECKERT'S RESTAURANT & LOUNGE
6211 Lincoln Ave.
MORTON GROVE, ILL.
Pasivaišinkite save ir savo šeimą 9 valgių patiekalais.
SPECIALYBĖ
Sūerbraten & Spatzle, kepta vištiena, Chicken — in — the — Basket, Sirloin of beef ir steikai.
Užkandžiai kiekvieną dieną, taip pat sodelyje vieta jūsų patogumui.

FIVE AND DIME LOUNGE
Jūsų pasilinksminimui ir pramogai
Šokiai penkt., šešt. ir sekm.
STEW GORDON & HIS ORCHESTRA
Wednesday night Jam Sessions
9:30 P. M. to 1:30 A. M.
Henry Riggs and His Orchestra
157th and Halsted St. Harvey, Illinois
Atvykite kartu su savo draugais

DĖMESIO ŠEIMININKĖS!
Kilimai — Kilimėliai — Baldai — Kornyzai — Matrasai
IŠVALOMI JŪSŲ PAČIŲ NAMUOSE
Jūsų geriausi dalykai išvalomi gražiai ir saugiai su automatiška apmušimo šampono mašina, vartojant naują, greitai džiūvantį mišinį...ir visokiems dalykams, valymo mašiną. Džiūvimo valandos paprastai tiktai 4. Kilimai ir kilimėliai išdžiūsta per 4 val. Nemokami apskaičiavimai. 35 m. valymo patyrimas.
Visi darbai garantuojami CHAS. D. CURRY 647 East 62nd Street
HYde Park 3-5781 KEnwood 6-7855 Mes ateiname į priemiesčius ir miestą

ŠEIMININKIŲ DĖMESIUI
PIRMIAUSIAI GAUKITE MŪSŲ KAINAS!
JET UPHOLSTERING CO.
Pagal užsakymą gaminti baldai. Naujai apmušami
Pertaisomi — Pataisomi.
6102 Cottage Grove Ave.
Telef. FAirfax 4-2166

Namų savininkų dėmesiui! ROOFING ENGINEERS, INC.
JUS SUTAUPYSITE 10% TIKTAI RIBOTAM LAIKUI
Asphalt, Tar & Gravel stogo remontas, Recoating, taip pat Shingles, Siding ir Sheet Metal Insulation
Mes vykstame bet kur mieste ar priemiesčiuose
Tel. HIlltop 5-6989 Rezidencijos tel. GRovehill 6-2795
ROOFING ENGINEERS, INC., 8633 ASHLAND AVE.

Dr. J. Januškevičiui 90 metų

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Su šiuo itin garbingos praeities lietuviu kultūrininku mane tampriai surišo varganas tremties gyvenimas Vokietijoj, kur ilgesnį laiką teko kartu gyventi viename mieste, dirbti bendrą organizacinį darbą ir išsikalbėti įvairiomis gyvenimiškomis temomis. Todėl ir šiuo kartu, artėjant to energingojo senelio garbingai 90-ties metų amžiaus sukakčiai, norisi šį - tą parašyti apie jo nuveiktus darbus ir didelius nuopelnus lietuvių tautai.

Studijų kelias

Dr. Juozas Januškevičius gimė 1862 m. birželio 14 d. Roponių km., Linkuvos parapijoj, tuometiniam Panevėžio (dabar Šiaulių) apskrityje. 1872-3 m. lankė Linkuvos pradžios mokyklą, kurioje rašyti ir skaityti buvo mokoma rusų kalba. Rusų kalbos vadovėlių pastabose būdavo ir lietuvių kalbos vertimai, tik, žinoma, rusiškomis raidėmis. Lietuviškai skaityti Juozukas buvo išmokęs iš savo tetos. Martos Januškevičiūtės, kuri jį labai mylėjo.

1873 m. pabaigoje tėvas nuvežė Juozą į Šiaulių gimnaziją, kur tačiau jis egzaminų neišlaikė. 1875 m. sausio 9 d., trokšdamas siekti mokslo, Juozas atsidūrė Jelguvoje, kur įstojo į vokiečių gimnaziją. Joje mokėsi ligi 1881 m. Tuo metu jau buvo įsteigta Petrapilyje dvasinė kunigų seminarija. Januškevičius pasiryžo įstoti į ją ir siekti kunigystės luomo. Pasimokęs trejis metus, bet nejausdamas tikro pašaukimo į kunigus, 1884 m. kovo 4 d. iš seminarijos išstojo ir grįžo į tėviškę, kur išbuvo iki tų pat metų rudens. Po to vėl nuvyko į Jelguvą, kur porą metų dirbo kaip mokytojas vienoje privačioje vokiečių šeimoje. Ten pat ir pats ruošėsi abitūros egzaminams. 1886 m. pavasarį juos išlaikė ir, gavęs brandos atestatą, stojo į Petrapilio universitetą. Su mažomis pertraukomis Januškevičius jame studijavo ligi 1894 metų. Bestudijuodamas pradėjo aktyviai bendradarbiauti vokiečių, lenkų ir rusų laikraščiuose. Įsitraukęs į darbą, laikinai studijas pertraukė ir pradėjo važinėti į Vokietiją, Austriją.

Jo kelionės ir mokslininiai darbai

1887 m. Januškevičius aplankė Suomiją, kur apvažinėjo to krašto visus didesniuosius miestus. 1904 m. Januškevičius buvo pakviestas bendradarbiauti prie Herderio Konversations — Lexikono, kur dirbo ligi 1914 m. Tais metais jis padarė pertrauką, nes sutrūkdė Didysis Karas. 1902 m. Januškevičius parašė lenkų kalba "Gramatyka litewska początkowa", kurią išleido inž. Achaciejauskas Krokuvoje. Išleistoji gramatika buvo sukrauta Suomijoje, pas vieną jo draugą. Iš ten Januškevičius gramatiką slaptai gabendavo į Petrapilį, kur ji buvo platinama.

1905 m. Januškevičius vėl pradėjo studijas universitete. Bestudijuodamas, enciklopediniais reikalais, lankėsi Hallėj, Vienoje, Krokuvoje ir, galiausiai, Breslau. Januškevičius studijavo germanistiką, klasikines kalbas ir palyginamąją kalbotyrą. Baigęs studijas, gavo filosofijos daktaro laipsnį ir grįžo į Petrapilį.

Čia tektų dar pridurti, kad Dr. Januškevičius yra nepaprastai gabus svetimoms kalboms. Jis jų moka, bene, dvyliką ir visas labai gerai, kaip žodžiu, taip ir raštu.

Dr. Januškevičiaus visuomeninė veikla

Kai 1893 m. Petrapilyje pirmą kartą lietuvių kalba buvo vaidintas Keturakio veikalas "Amerika pirtyje", Januškevičius vaidino Švildelmano rolę. Vėliau — dažnai tekdavo jam dalyvauti Petrapilio lietuvių vaidinamose komedijose, operetėse etc.

Gyvendamas Petrapilyje, Januškevičius buvo Lietuvių Labdaros Draugijos pirmininkas, R. Katalikų Draugijos narys, Vokiečių katalikų berniukų priegloudos k-to pirmininku. Arti Petrapilio, viename kaime, buvo dar viena mergaičių prieglauda, kurioje buvo 175 mergaitės, jų tarpe ir 16 lietuvaičių. Prie tos prieglaudos komitetō taipogi priklausė Dr. Januškevičius.

Pedagoginis darbas

Gyvendamas Petrapilyje, Dr. J. Januškevičius gavo iš A. Stulginskio kvietimą atvykti į Vilnių ir perimti vadovavimą kuriamos Mokytojų seminarijos. 1918 m. rugsėjo 6 d. jis pasiekė Lietuvą, kur tačiau pradėjo darbą ne Vilniuje, bet Telšiuose. Tenai pradžioje buvo gimnazijos inspektorius, vėliau — direktorius. 1919 m. persikėlė į Panevėžį, kur buvo rusų dėstomąja kalba gimnazijos direktorius ir lietuvių kalba gimnazijoj — lotynų kalbos mokytojas. 1922m. nuvyko į Kėdainius, kur perėmė gimnazijos direktoriaus pareigas.

Kaip matome, Dr. Januškevičius visą savo gyvenimą pašventė pedagoginiam darbui. Jį tenka laikyti vienu iš pirmųjų lietuviškosios pedagogikos pionierių. Dar jam teko dirbti Veiveriuose, einant Mokytojų Kursų direktoriaus pareigas ir mokytojaujant vietinėj progimnazijoj, vėliau — Raseinių gimnazijoj. Kaip labai energingam kalbėtojui, Dr. Januškevičiui teko skaityti visuomenei itin daug paskaitų. Ypatingai našūs to darbo metai buvo jam dirbant Raseinių gimnazijoj. Toj apylinkėj su paskaitomis jam teko būti: Raseiniuose, Viduklėj, Nemakščiuose, Milošaičiuose, Žaiginy, Šiluvoj, Tytuvėnuose, Adakave Jurbarke, Kelmėj ir kitur. Provincijoj Dr. Januškevičius yra skaitęs 187 paskaitas.

Gyvendamas Raseiniuose jis buvo Kalinių Globos Draugijos pirmininku ir kas savaitę vykdavo pas kalinius su paskaitomis. Ten jis buvo ir kitų įvairių organizacijų pirmininkas arba narys.

Begyvendamas Panevėžyje Dr. Januškevičius visuomet buvo kviečiamas į vietinės kariuomenės įgulos mokomasias kuopas, kur dėstė lietuvių kalbą. Išleidžiamųjų egzaminų metu, dalyvaudavo kaip egzaminų komisijos narys.

Dr. Januškevičius plunksnos darbe

Jis yra ypatingai daug rašęs įvairiomis kalbomis ir į įvairius laikraščius. Nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo aktyvus "Ryto", XX Amžiaus", Židinio" ir kitų laikraščių bendradarbis.

1922 m. Dr. Januškevičiaus buvo išleista lotynų kalbos etimologija. Taipogi jis išvertė į lietuvių kalbą dramas: Šilerio — "Orleano mergelė", "Valenšteino stovykla", "Valenšteino mirtis", 'Maria Stuart" ir 'Mesinos nuotaka', Goethes — "Iphigenija Tauridėje", Lessingo—"Emilia Galotti" ir "Nathan der Weise". V. Hugo — "Paduos tironas" ir Beeby — "Vienas kilometras jūros gelmėse".

"Maria Stuart" ir "Mesinos nuotaką" išleido Švietimo Ministerija, o 'Vienas kilometras jūros gelmėse" — Spaudos Fondas.

Tremtyje

Gyvendamas tremtyje, Vokietijoj, Dr. Januškevičius buvo Bambergo lietuvių progimnazijos direktorius ir to pat miesto Kunigų Seminarijoj dėstė graikų ir lotynų kalbas. Tuo pačiu laiku nemaža rašė ir į tremties laikraščius. Vėliau, Bambergo lietuvių stovyklai persikėlus į Garmisch — Partenkircheną, išvyko ir Dr. Januškevičius į ten, kur taipogi ėjo lietuvių progimnazijos direktoriaus pareigas. Šiuo metu mielasis sukaktuvininkas gyvena JAV.

Dar viena Dr. J. Januškevičiaus ilgo amžiaus ir nepaprastos energijos paslaptis. Jis yra nepailstantis, kaip kūno, taip ir dvasios sportininkas. Kas rytą, žiemą ir vasarą, jis atlieka sportinę mankštą ir visą kūną prausia šalčiausiu vandeniu. Tai fizinis sportas, o dvasinį sportą — jis palaiko tos srities darbu. Ir dabar jis bendradarbiauja įvairiuose JAV lietuvių laikraščiuose, jų tarpe ir "Drauge".

Linkėtina Dr. J. Januškevičiui ir toliau šviesti tokiu gražiu pavyzdžiu lietuviams ir visai lietuvių tautai.

Elektroninis laikrodis

Elgin National Watch Co. jau pagamino laboratorinį modelį elektroninio rankinio laikrodžio, kurs neturi varomosios spiruoklės ir kurio nereikia užsukti. Jis varomas mažos baterijos, vadinamos "energijos kapsule". Ta baterija, motorėlis ir mechanizmas sutelpa į vidutinio didumo rankinio laikrodžio dėžutę.

Viešbutis jūrininkams

Lisabonoje, Portugalijos sostinėje ir uoste, Jūrų apaštalavimo organizacija atidarė miegamuosius jūrininkams. Ši organizacija rūpinasi jūrininkų dvasiniais ir medžiaginiais reikalais.

"Didžiausias iš mažųjų ežerėlių Wisconsin'e"

FOREST LAKE RESORT'AS

Pilnai, moderniška vasarvietė, "American Plan" siūlant geriausius namie išvirtus valgius. $42.50 į savaitę. Valgiai patiekiami šeimyniniu stiliumi. Taip pat moderniškos cottages prie ežero. Nuleistos kainos dėl birželio mėn. ir rugsėjo. Rašykite šiandien Leonard Raubūnas, Box 2, Campbellsport, Wisconsin. Mes esame lietuviai.

BETTY MATTSON

GROŽIO, UŽBAIGIMO IR MODELIŲ MOKYKLA

Suite 30, Diana Ct. 540 N. Michigan WH 3-1405

Profesionališki patarimai, aptarnavimai ir apmokymai specialiai redeguojami dėl jūsų . . .

- Dėl dirbančios mergaitės kuri pageidauja pasisekimo.
- Dėl mokinės planuojančios savo ateitį.
- Dėl tos mergaitės kuri nori būti profesionališka modelis.
- Dėl modelių jieškančių žymesnių tarnysčių.
- Dėl šeimininkes, dėl kiekvienos moters kuri nori atrodyti jauniau...kuri "rūpinasi" apie savo išvaizda.

Specialius įnešimo pasiūlymas...2 pirmos pamokos nemokamos dėl visų mūsų naujų studenčių. Dėl daugiau informacijų be jokio įsipareigojimo jums, tiktai pasiūskite šį kupaną.

BETTY MATTSON

Charm, Finishing and Modeling School
540 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.
Aš norėčiau sužinoti daugiau apie aptarnavimus jūsų mokyklos.

Pavardė .....
Adresas .....
Telefonas ..... Amžius....

J. A. CONSTRUCTION CO.

- Namai statomi pagal užsakymą
- Industrijom Komerciniai Perstatymai
- Mūriniai Cementiniai Medžio darbai Mūrininkystė
- Pastogėse ir rūsiuose butai

Nemokami apskaičiavimai
Vykstam bet kur
Tel. CRETE 7291
SKyline 4-7873
328 Exchange St., Crete, Ill.
Tony Augustino, sav.

Rašytojo apsisprendimas

Episkopalas G. A. Cleveland Shrigley, prieš 15 m. išventintas Rytų Ortodoksų Bažnyčios dvasininku, savo studijas visgilino Kolumbijos, Cambridge, universitetuose bei Neurologijos Institute. Kaikurį laiką pats dėstė anglų literatūrą. Yra parašęs daugiau kaip 10 veikalų. Svarstydamas pasaulėžiūros klausimus jis priėjo įsitikinimo, kad katalikybė yra tikroji religija ir Buffalo katedroje neseniai tapo kataliku.

Namai darbininkams

Zaragozos mieste, Ispanijoje, katalikų organizacijos pradėjo statybą 450 naujų butų darbininkams.

AUKSO KIRMIS

Parengė JUOZAS ŠVAISTAS

Rinktinės mūsų žmonių pasakos

Čia surinktos vienos iš gražiausių ir įdomiausių mūsų žmonių pasakų. Tos pasakos tai tikrieji jūros gilumos perlai, kurie niekad nepraranda savo vertės, grožio; tai nuostabaus žėrėjimo ir gyvų spalvų žaismo brangakmeniai; tai gryniausi tyro vandens šaltiniai, kuriuose visu ryškumu atsispindi turtinga, švari kaip krikštolas lietuvio siela. Pasakose jaučiama jo širdis — jautri, kupina žmoniškumo ir pasireiškia pats būdas.

224 pusl. Kaina $2.50

Užsakymus su pinigais siųskite:

„DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave.,

Chicago 8, Ill.

Vasarinės kainos NUMUŠTOS!

Jūsų pasirinkimui puikiausios prekės, kurias galite gauti! Tiktai keletą kainų
VYRAMS
Kostiumai nuo $19.50
Kelnės nuo $3.95
Sportiški žaketai nuo $4.95
Sportiški ir išeiginiai marškiniai nuo $1.95
Skrybėlės nuo $4.95
MOTERIMS
Paltai — vilnoniai nuo $5.00
Kostiumai nuo $7.88
Suknelės nuo $3.88

Puikiausi vyrams reikmenys bei moterų apatiniai rūbai už žemų žemiausias kainas.

CHALLENGER CLOTHING CO.
6858 S. Ashland Ave.
Kampas 69th St. GRovehill 6-1831
Atdara pirm. ir ketv. vak. iki 9 v.v.

Gera žinia REUMATIZMO Neuralgijos kentėtojams

Labai entuziastiški raportai parodo, kad kaip kurie skausmai nuo reumatizmo arba neuralgija gali būti sulaikomi vaistų vadinamų Antro. Tūkstančiai kentėtojų, kurie yra nusivylę ir nepatenkinti, linksmai pareiškia tikrą pagerėjimą po pirmo karto paėmę dozas šių patikimų vaistų.

Šio laikraščio skaitytojai, kurie kenčia nuo šių ligų, gali gauti Antro už specialią kainą. Nusiųskite šią iškarpą į Kingsly Co., Box 415, Dept. 57, Peekskill, N. Y. Jie jums atsiųs du $3.00 vertės pakietėlius tiktai už $5.00, nuolaidą nuo reguliarios kainos. Nebūtina atsiųsti pinigus... tiktai užmokėkite paštininkui kaip atneš. Skubiai siųskite, nes ši nuolaida yra ribota.

Pavardė .....
Adresas .....
Miestas ..... Valstybė .....

DĖMESIO VAIRUOTOJAI!
Dick Vegter's
SINCLAIR SERVICE

Yra dabar atdaras ir pasirengęs jums patarnauti. Naujas nerūdinantis gazas.

- Plovimas
- Nublizginimas
- Ištepimas
- Baterijos

147th and TURNER
MIDLOTHIAN, ILL.
Atdara kasdien nuo 8 r. iki 10 v.
Uždaryta sekmadieniais

EARL B. JAMES
Akmens Vilnomis (Rockwool)
Insulacija
Stogai ir šonų apmušimai
Blue Island Representative for "Monarch" Roofing Co.
2418 YORK STREET
Blue Island 5 Blue Island, Ill.

NEW MEXICO
UTAH
WYOMING
MONTANA
U. S. valdžios žemės dabar yra nuomojamos
DĖL ALIEJAUS
pagal suatrtis
Užsisakykite 40 akerių $100
Smulkmenos suteikiamos nemokamai
JOHN HAMMOND
1022 Magoffin Avenue
EL PASO, TEXAS

DĖMESIO, SAVININKAI!
Už žemiausias kainas kanalizacijos tankų pataisymai, išvalymai, dizinfektavimai ir atkimšimai. Mes einam bet kur.
Šaukite BEverly 8-6171
HAymarket 1-2611

DĖMESIO, ŠEIMININKĖS!
Puikūs pirkiniai ant vartotų, bet gerų
- ŠALDYTUVŲ $35 ir aukš.
- SKALBIMO MAŠINŲ
- GAZINIŲ PLYTŲ

Taip pat pataisome šaldytuvus.
FIX IT SHOP
1830 S. Racine TAylor 9-7937
Atdara vakarais iki 7 val.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

PARDAVIMUI
Western Auto Exchange

Autorizuotas dyleris, kurį kiekvienas, kuris žada pirkti automobilį, turėtų žinoti.

Mes turime virš 100 įvairiausių patikrintų ir garantuotų automobilių.

Tremtinys lietuvis pardavėjas suteiks Jums sąžiningiausią ir mandaugiausią patarnavimą.

Atsarga gėdos nedaro.

Prieš perkant automobilį, nepamirškite užeiti ar telefonuokite.

MR. A. SLUTAS
Western Auto Exchange
6400 So. Western Ave.
REpublic 7-6400

BILL K'S
LIQUOR STORE AND TAP ROOM
4644 S. Paulina St.
NEPAMIRŠKITE
BILL K'S
Didelis pasirinkimas importuotų gėrimų

Visus kvečiame atsilankyti ir išgerti WHITE BEAR lietuviško alaus. Tiktai 25c už bonką, o $4.10 už dėžę. Bargenas!

Jei mes patenkiname šimtus kitų asmenų, kodėl mes negalėtume patenkinti jūsų? Atvykite ir duokite progos mums jus įtikinti.

DĖMESIO, savininkai! Dėl visokių cementinių darbų šaukite mus šiandien dėl apskaičiavimų; specializuojamės į įvažiavimus, garažų grindis, cementinius rūsius ir t. t. Šaukite: Gary 4-3873. Mes skubiai jus aptarnausime už žemas kainas. Sanders Ready Mixed Concrete.

ROUND AND SQUARE DANCING
Kiekvieną penktad. ir šeštad.
Western Music by
BLACKIE & HIS SWINGSTERS
OZARK TAP
1301 Washington St.
GARY, Ind.
Mr. and Mrs. Don L. Whitaker
Savininkai

NEVIRŠKINIMAS . . .
DĖL NEMALONAUS JAUSMO VIDURIUOSE, ŠIRDIES DEGINIMO, DĖL RYTINIŲ LIGŲ, NESČIOMS MOTERIMS, PERSIVALGYMO ir PERSIGĖRIMO. TAIP PAT PAMAŽINA RŪKŠTĮ ŠLAPUME.
Turi du "Patent Digestives" ir kitus reikalingus dalykus paskiriamus daktarų kasdiena.
Pamėkingite
GUERRIERI'S
DIGESTIVE CAPSULE
Visiškas pasitenkinimas garantuojamas
12 Capsules 75c
100 Capsules $5.00
Siuškite Money Order
Prašome neprašyti atsiųsti C.O.D.
PHILIP A. GUERRIERI
R. Ph. G.
LABORATORY
2921 N. CLARK STREET
CHICAGO 14, ILLINOIS

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jis yra gera gyduolė nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jum pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c, $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MUlberry 5-3694

CONRAD'AS — Fotografas

(Lietuvis)
Moderniškai įrengta vieta įvairiom nuotraukom. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
454 W. 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 ar ENg. 4-5840.

VESTUVINĖS NUOTRAUKOS —
Aukštos Rūšies Fotografijos
MŪSŲ SPECIALYBĖ
Precin Photo Studio, Inc.
Edvardas J. Ulis, sav.
4068 Archer Ave.
Tel. VIrginia 7-2481

LIETUVIŠKI REKORDAI po 89c vienas

1—Malda ir Skubink prie Kryžiaus. Solo Jakubauskaitė-Jacikevičienė.
401—Ramu Čia Gyventi ir Šlama Šilko Vėjas. Merginų Kvartetas „Rūta".
402—Daug Daug Dainelių ir Gyvenk, Juokis ir Mylėk. Merginų Kvartetas „Rūta".
503—Gegutės Polka ir Vestuvių Polka. Jezavito Radio Ork.
505—Armonikos Polka ir Radio Polka. Jezavito Radio Ork.
506—Par Daržėlį Trys Mergelės ir Lietuviška Polka. Jezavito Radio Orkestras.
507—Muzikantų Polka ir Brooklyno Polka. Jezavito Radio Orkestras.
513—Spragilų Dainelė ir Suktinis. Walt Thomas Orkestras.
16082—Lietuviškas Kadrilius ir Polka Klumpakojis. Liet. Tautiškas Orkestras.
16122—Kūmos Polka ir Tėvuko Polka. Mahanojaus Mainerių Ork. Dain. Šaukevičius.
16163—Storų Bobų Polka ir Butkiškių Polka. Pennsylvanijos Angliakasiai.
16170—Yevutės Polka ir Šiaučiaus Polka. Mahanojaus Lietuvių Mainerių Orkestras.
16171—Sudiev, Sesutės ir Svajonė ir Meilė. Pauras ir Antanėlis. Duetas.
16172—Lietuvos Kareivių ir Einek Polka. Worcesterio Lietuviškas Orkestras.
16182—Lakštutės Polka ir Sabas God Polka. Worcesterio Lietuviškas Orkestras.
16201—Virginija Polka ir Marcinkonių Polka. Worcesterio Lietuviškas Orkestras.
16206—Oi, Mergele, ir Stoviu Prieš Tave. Mahanojaus Liet. Mainerių Ork. Dain. Šaukevičius.
16227—Jurgio Polka ir Ūkininkų Polka. Pennsylvanijos Angliakasiai.
16254—Ak, Norėčiau ir Aukšti Kalneliai. Mahanojaus Mainerių Ork. Dain. Zack ir Schuk.
16259—Plikių Polka ir Toks Vaikinas. Mahanojaus Mainerių Ork. Dain. Schuk.
16280—Veski Mane Šokti ir Storo Jono Polkos. Shenandoro Lietuviškas Orkestras.
16314—Pupų Dėdės Polka ir Anūkų Polka. Įgrojo Akiras Biržys.

Vieno rekordo kaina 89c. Siunčiame ir paštu, tik pridėkite pašto ir supakavimo išlaidoms Amerikoje $1.50, Kanadoje ir kitur $2.50. COD nesiunčiame.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted St.
Chicago 8, Illinois

Platinkite "Draugą"

STENOGRAFIJA PER 6 SAVAITES
MAŠINRAŠTIS jei pageidaujama
pagal žymiąją A B C sistemą

SPEEDWRITING
BE ŽENKLŲ — BE SIMBOLIŲ — BE MAŠINŲ

Atvykite!
Stebėkite!
Pasikalbėkite su mokiniais.
Galima gauti sąrašą neseniai kursą baigusiųjų.
Nemokama išbandymui pamoka.

Vartojama alfabeto raidės. — Lengviausia ir greičiausia sistema. — Jokio nuobodaus studijavimo. — Idealu suaugusiems.

120 žodžių į minutę galima lengvai pasiekti. Virš 100,000 baigusiųjų kursą. Priruošia darbams visur įskaitant ir CIVIL SERVICE. Visame krašte vartojamas. Dieninės ar vakarinės sesijos. Vyrai ir moterys, bendrai. Nemokamas darbo suradimo patarnavimas.

Mokyklos didesniuose miestuose JAV ir Kanadoje. Pradėkite bet kurį pirmadienį. Amžius nesvarbu.

FREEMAN BUSINESS COLLEGE
1111 Chicago Ave. Phone VIllage 8-5670 Oak Park, Ill.

LINKSMIAU

Bolševikų gėrybės per radiją

Budapešto geležinkelio stotyje vengras žiūri per didelius žiūronus. Prie jo prieina draugas ir klausia, ar jis žiūris į kokį nors specialų dalyką.

— Taip, — atsako vengras, — aš girdėjau, kad rusai pasiuntė mums vertingų daiktų, manau, kad juos pasiuntė geležinkeliu, žiūriu kur jie būtų.

— Nebūk naivus, — atšovė draugas, — tu manai, kad rusai tokie atsilikę, kad jie siųs reikmenis geležinkeliu? Jie juos pasiuntė per radiją.

Toks tokį pažino

Čekoslovakijos komunistai vedė smarkų valymą. Senas čigonas buvo atvestas pas komisarą.

— Kaip seniai, — klausia komisaras, — priklausai prie komunistų partijos.

— Daug metų, ponas komisare.

— Ir tavo tėvas buvo komunistas?

— O, jis buvo partijos narys, mano senelis ir senelio senelis taip pat buvo komunistų partijos nariais.

— Klausyk, — tarė abejingai komisaras, — juk anomis dienomis dar nebuvo partijos.

— A, koks čia skirtumas, — atrėžė čigonas, — mes vistiek jau tada vogdavome.

Gerai tai, raganai

Kažkuri pasižymėjusi "stachanoviete" Sovietų Sąjungos "rojuje", dalyvaujant daugeliui žmonių salėje, scenoj buvo apdovanota Stalino raštų rinkiniu.

Publikoj, žinoma, kilo didelis plojimas ir "ovacijos". Tik viename salės kamputyje, apdriskęs kolchozininkas, murmėdamas panosyje, išreiškė šitokį savo "pasitenkinimą":

— Gerai tai, raganai...Tegul ji dabar bent skaito dienų dienas tuos raštus...

Vienas skaito, kitas verda

Susitikęs draugas draugą klausia:

—Labas, Jonai. Kaip begyveni? Girdėjau apsivedei? Taigi, kaip sekasi naujam gyvenime?

— O, labai gerai. Nusipirkau virimo vadovėlį. Tad dabar — žmona jį skaito, o aš...tik verdu ir kepu.

Stalinas Kaukaze

Atostogaujantis Stalinas bevaikščiodamas po kalnus pavargęs išsitiesė žolėje. Iš kažkur išlidusi gyvatė jau buvo besitiesianti į jį, kaip staiga tai pastebėjęs netoliese buvęs berniukas ją užmušo. Šluostydamas iš išgąsčio prakaitą Stalinas ir kalba:

— Aš esu Stalinas. Išgelbėja man gyvastį. Ko už tai iš manęs nori?

— Paskirkite man kariškas laidotuves.

— Kaip tai?

— Matote, kai žmonės sužinos, kieno gyvastį aš išgelbėjau, man laidotuvės — neišvengiamos.

PESIMISTO AIŠKINIMAS

— Tik pagalvoki, vakarykščiame koncerte paskutinę dainą turėjau tris kartus pakartoti!

— Publika jautė, kad tau reikia pasilavinti.

Už geležinės uždangos

Komunistuojantis britų darbininkas nuvyko aplankyti kraštų anapus geležinės uždangos. Nuvykęs į Lenkiją prabilo su entuziazmu:

kapitalistiškojo darbdavio teroro?

kapitališkojo darbdavio teroto?

— Kur tau! — atsakė lenkų darbininkas. — Jeigu direktorius panori kurį sunaikinti, paskiria tokią normą, kad jos niekaip negali išpildyti. Tada direktorius apkaltina jį sabotažu ir sodina į kalėjimą.

— Tai jūs bejėgiai prieš direktorių?

— Ne visiškai. Kai norime direktorių pamokyti, visi neišpildome normų ir pranešame, kad krinta produkcija. Tada direktorių siunčia į kalėjimą...

Zoologijos sode

— Tai jūs jieškote tarnybos? Ar suprantate ką nors apie gyvulius?

— Ir dar kaip! Aš dirbu kietai, kaip jautis. Gyvenu — kaip kiaulė. Valgau — kaip paukštis mažai, o su manimi elgiamasi, kaip su šunimi.

Vieton vizitinės

Pilietis nuėjo aplankyti savo draugą. Jo neradęs ant durų parašė "Asilas", ir išėjo. Kitą dieną sutikęs draugą klausia:

— Ar žinai, kad buvau tavęs aplankyti?

— Žinau. Atradau, kad buvai savo vardą pasirašęs.

Kalėjime

Viršininkas lanko kameras. Įeina į vieną, kur kali visam amžiui pasmerktasis.

— Kodėl jūs neatsistojate man įėjus? — klausia priekabus viršininkas.

— Ko iš manęs norite? Juk aš pasmerktas visą amžių sėdėti?

Pikta žmona

Teisme paaiškėjo, kad viena Philadelphijos moteris dėdavo stiklus į savo vyro lovą, paslėpė jo automobilio raktus ir išleido orą iš padangų, mušė jį batu, grasino vyrą nunuodyti. Lietuviai pasakytų — kipšas ne boba.

Praktiškas

— Na, ką tai galėtų reikšti: eini medžioti, nešiesi šautuvą, o neturi šovinių?

— Matai, taip pigiau, o rezultatai — vistiek tie patys.

Rekomendavo

— Buvau pas gydytoją, kurį jūs man rekomendavote.

— Ar jūs suminejote, jam, kad aš Jus pasiunčiau?

— Priminiau, kaipgi.

— Ir ką?

— Paprašė iš anksto sumokėti honorarą.

Po egzaminų

— Sveikinu, sveikinu!

— Kodėl? Juk neišlaikiau chirurgijos egzaminų.

— Dėl to ir sveikinu. Tik pamanykit, kiekui žmonių dabar taps gyvybė išsaugota.

ODOS INFEKCIJOS
Votys, spuogučiai, įsipiovimai, nusimušimai, t. t.
Negali būti viršijama traukimui bei gydymui
Kabat's Black Salve
Parduodama visuose žymiausiose vaistinėse arba
Riedl's Prescription Pharmacy
3156 West 26th Street
CHICAGO

PRANEŠIMAS

Turime pinigų paskoloms — ilgam arba trumpam laikui dėl ūkių ir namų. Nuošimčiai nuo 4½ — be komisų.

Čekiai ir namai pardavimui. Gražios moderniškos rezidencijos su 2½ akerių $27,500. Turėkite gražų namą su 25 akeriais už $65,000, finansuos šią nuosavybę iki $50,000, labai graži. Parodoma tiktai pagal susitarimą. Rašykite arba šaukite kasdieną arba sekmadieniais T. D. Peden, Mundelein 6-6615. Mundelein,

Knygą perskaitęs pažinsi įdomią, paslaptingą, 40 milijonų garbinamų dievaičių, 400 kastų, fakirų, jogų, neliečiamųjų (parijų), raupsuotųjų, maharadžių, garsiosios didžiosios dvasios — Mahatmos Gandi, baltųjų dramblių, plėšriųjų tigrų bei leopardų, nuodingiausiųjų gyvačių — kobra, garbinamųjų bezdžionių, pasakiškų į moterį pažiūrų šalį — INDIJĄ. Be to, autorius joje yra patiekęs gausius savo 20 metų misijonieriško darbo išgyvenimus ir įspūdžius iš įvairių Europos ir Pietų Amerikos kraštų.

Kaina $2.50

Ją galima gauti "Draugo" administracijoje.

DRAUGAS,
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Autoriaus pastaba: Su šios knygos leidykla Vokietijoje yra sudarytą sutartis, pagal kurią Amerikos (Šiaurės, Pietų ir Kanadoje) kontinente knygos pardavimo teisę išimtinai turi tik autorius ir jo įgaliotiniai („Draugas" ir E. Dambrauskas). Visi užsakymai, daromi kitur neeina autoriaus sąskaiton, atseit, jo vedamų misijų naudai.

Dėmesio atostogininkai! Padarykite rezervacijas dabar už mūsų žemas kainas "American Plan" **Scenic Grove Resort Bailey's Harbor, Wisconsin.** Pailsėkite, maudykites, žuvaukite, loškite "golf". Viešbutyje kamb. ir skanus maistas arba moderniškos "housekeeping cottages". Telefonuokite: 1-R-31 arba rašykite Elsie Anclam.

Dėmesio savininkai! L. George Kelley Dailydininkas Kontraktorius "Knotty pine" kamb.; rūsyje poilsio kamb.; stoglangiai; tvoros; sieteliais uždarytos verandos; prijungimai; garažai. Pataisymo darbai visokių rūšių. Nei vienas darbas nėra per mažas. Darbas garantuotas. Dėl skubaus pataranvimo šaukite: Bensenville 885, Collect.

DĖMESIO atostogininkai! Atdara nuo birželio iki lapkričio! Ahlenius cabins — arti Bass Lake, Ind.; apstatyti; bėgantis vanduo; viduje toiletai; $27.50 sav. Šaukite: Monterey 2872, Winnemac, Ind. arba rašykite Box 383-A Knox, Ind. dėl rezervacijų.

DĖMESIO SAVININKAI!
Šaukite mus apskaičiavimams
L & L CONSTRUCTION
Visokiems cemantiniams darbams
Garažų grindys, rūsiai, įvažiavimai, šaligatviai. Pricinamos kainos.
LES HLATOVICH
Blue Island 4048

DĖMESIO atostogininkai! Rezervuokite vietas anksti už mūsų žemas kainas. **Coles Resort** — geras žuvavimas. Moderniški kamb. ir namelai ant Channel Lake, 50 mylių nuo Chicagos. Busas atveža prie pat durų. Rašykite arba šaukite: Antioch 34, Mrs. Harry Cole Antioch, Illinois.

Štai kaip Jūs galite pagerinti savo sveikatą! Jūsų arthritis, nevirškinimas arba bent kokia liga gali būti nuo menkumo mineralų jūsų maiste. Panaikinti jūsų ligas — gaukite daugiau energijos — gaukite daugiau gyvumo — pradėti vartoti.
MINERAL FOOD SUPPLEMENTS
240 Tablet Bottle, $5.00 paštas užmokamas. Dėl daugiau informacijų pasiyskite šią iškarpą žemiau nurodytu adresu — arba šaukite:
KEystone 9-3008
MINERAL ASSOCIATES
2736 Melrose St.
Chicago, Illinois

Pavardė .....
Adresas .....
Miestas ..... Valstybė .....

DĖMESIO, VAIRUOTOJAI
"BODY" IR "FENDER" DARBAS
Dažymas, radiatoriaus pataisymas
LINDEMANN BODY SHOP
Žemiausios kainos
Lloyd Lindemann
812 Tenth St., Waukegan
ONT. 5604

5,000 GAL. DAŽŲ
Tiktai 50c iki $2.50 už gal. 5-kiose gal. Čia yra proga pirkti dažus sutaupant daug atliekant dažymo darbus kuriuos taip ilgai vis atidėliojote. Sieteliams dažai — Tvoroms dažai — Verandoms dažai — "Trelis" dažai. Garantuojame kad būsite patenkinti. **Chromatic Paint Co.** 9100 South Park Ave. RAdcliffe 3-1820

DĖMESIO, SAVININKAI!
Pakeitimas į gazą
Naujos instaliacijos, bendri pataisymai, nemokami įkainavimai
Mieste ir priemiesčiuose
W. C. STUTMAN & CO.
Michigan 2-7312

Remkite "Draugą"

DĖMESIO, atostogininkai! Padarykite rezervacijas dabar vasarai. 2 į kamb. $35.00 sav.; žemos kainos vaikams. Gražūs kamb., visoki sportai. Bob O'Link Manor; įskaitant laivelį. Rašykite dėl smulkmenų, Bob O' Link, Post Lake, Elcho, Wis.

Šeimininkių dėmesiui!
Iš fabriko tiesiai Jums!
CUSTOM BEDDING
Įvairūs užsakymai priimami pagaminti lovas ir pagal užsakymą pagaminami baldai. Mūsų naujos rūšies spyruoklinial matrasai yra pirma pagalba miegui. Mes atnaujiname ir perdirbame matrasus, "box springs", pagalves ir antklodes.
WATERS BEDDING CO.
RAdcliffe 3-7444 351 E. 79th St.

DĖMESIO, savininkai! Gaukite mūsų kainas! Mes atliekame namų pamatų pakėlimą cementinį arba mūrinį darbą, visokių rūšių mūrininkystę. Nemokami apskaičiavimai, mieste arba priemiestyje.
VIKING CONSTRUCTION CO.
ABerdeen 4-4915

THE OAKLANDS HOTEL and RESORT
- Valgomajam — pietūs, užkandžiai, sumuštiniai.
- Viešbuty — dieninės ir savaitinės kainos.
- $1.00 už automobilį per dieną, parkinimas piknikautojams
- Dėl maudymosi — švarus vanduo ir papludmys.
- Dėl žuvavimo — sekmingai gaudoma "pan" žuvis.
- Cocktail Lounge — tiktai maloni vieta dėl pasilinksminimo.
- Tiktai val. su puse važiavimas — nuo route 12 pric Genoa City, Wis., and skaidraus, švaraus ežero Powers.

THE OAKLANDS HOTEL and RESORT
Powers Lake - Genoa City, Wisc.
Šaukite: Genoa City 4913

T.V. IR RADIJŲ APTARNAVIMAS
jūsų namuose. Nemokamas radijos paėmimas ir atvežimas. Visų išdirbysčių ir modelių. Elektriniai pataisymai, elektros lemputės. Sieniniai įjungimai ir "outlets". Klijento patenkinimas garantuotas. Atneškite šį kupaną ir gaukite 10% nuolaidą. **Patkus and Sons.** Turėkite reikalą tiesiai su lietuviais. **837 East 75th Street HUdson 3-4065**

Dėmesio namų savininkai: Crawford "Fleetwood" 4 dalių iš viršaus užsitraukiamos garažo durys, 8x7, arba ištisai medinės arba su palikta vieta dėl stiklo, už $78, su pristatymu. Visos mieros Crawford durys ir scientifiški operatoriai, ir radijos kontroliuojamos garažo durys. Gyvenimui ir prekybai.
NORTHWEST SCIENTIFIC CO.
Arlington Heights 1383

G. LeRoy Lehr
Nauja, moderni "air-conditioned" laidotuvių koplyčia. Pilnas laidotuvių aptarnavimas.
Modernios patalpos
LEHR FUNERAL HOME
6040 So. Pulaski Rd.
POrtsmouth 7-7676

TROOST-PACHANKIS MONUMTENS
Chicago's Most Beautiful Showroom
6819 S. Western Ave., GR. 6-3745

Chicagos Vienintelis Lietuvis Savininkas
John W. Pachankis
(Patch)

Žmonės Su Geru Skoniu Užsako Paminklus Pas PACHANKĮ
Open Sundays
9:00 to 6:00 P. M.
Evenings By Appointment
Buy Direct From Manufacturer and Save
Automobile transportation to and from our showroom always available.
Mūsų radio programai pirmadienį 8:00 val. v. iš WGES 1390 Kil.

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas BIshop 7-9719
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 S. 50th AVE. CICERO, ILL.
GRovehill 6-0142
HEmlock 4-2644
TOwnhall 3-2109

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujam.

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 West 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1146 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

PDVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

TUCK POINTING BIZNYJE
JOHNS CONRAD
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pridildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikale prijus kreipkitės: **J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177**

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITĖ IS GUŽAUSKŲ
6901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2154 HUdson 2-2224

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMUS
ir įvairių daiktų pervežimus
Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto.
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DAnube 6-3245

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas. Aparatai nemokamai paimami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v. Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco. Telef. YA 7-1099

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —

St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

1952 NAUJI PLYMOUTH'AI
Pristatomi už $1,683.00
Su visais taksais

Važiuokite 1952 m. CHRYSLER'IU su 180 arklių jėgos motoru
100 NAUDOTŲ AUTOMOBILIŲ, KAIP NAUJŲ UŽ ŽEMAS KAINAS
Lengvos išmokėjimo sąlygos. Teisingas nemokamas patarnavimas leidimams ir apdraudai.
Balzekas Motor Sales, Inc.
4030 ARCHER AVE., CHICAGO 32, ILL. **Telef. VIrginia 7-1515**

TAUPYKITE
KUR VISADA BUVO IR YRA IŠMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS.
KUR PINIGAI BUVO IR YRA IŠMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMĄ.
KUR TAMSTA PATS GALI ATLIKTI VISUS SAVO IR ŠEIMOS FINANSINIUS REIKALUS.
KUR 27 METŲ PATYRIMAS UŽTIKRINA VISIEMS SAUGŲ IR TEISINGĄ PATARNAVIMĄ.
Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. **MŪSŲ TURTAS YRA VIRŠ 8,000,000.00 DOLERIŲ.** Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GRovehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po piet. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šešt. nuo 9 ryto iki 2 po piet.
ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki 10,000.00 dolerių by an agency of the United States Government.

AMERIKOS ŪKIO PAJĖGUMAS

DR. J. BUDZEIKA, Great Barrington, Mass.

Amerikos pramonės istorinė raida

19 amžiaus pradžioje, Amerikai pradedant savo savarankišką valstybinį gyvenimą, Didžioji Britanija buvo pirmaujanti pasaulio pramonės šalis. Amerika tuo metu buvo perdėm žemės ūkio kraštas, kuris eksportavo maisto produktus ir žaliavas ir importavo pramonės gaminius iš kitų kraštų. 19 amžiaus bėgyje padėtis pasikeitė. Besivystančios technikos dėka to amžiaus pabaigoje Amerikos pramonės gamyba pralenkė Didžiąją Britaniją, bet buvo mažesnė negu visos Vakarų Europos pramonės gamyba. Tiktai apie 1914 metus Amerikos pramonės gamyba pralenkė Didžiąją Britaniją ir Vokietiją; tuo būdu Amerika tapo tuo metu pirmaujanti pramonės šalis pasaulyje. Tas procesas nepertraukiamai tęsėsi toliau ir šiuo metu *Amerikos pramonės gamyba sudaro apie 60 nuošimčių viso pasaulio pramonės gamybos.* Tuo tarpu Amerikos plotas sudaro tik 6 nuošimčius viso pasaulio ploto ir jos gyventojų skaičius sudaro tik 7 nuošimčius viso pasaulio gyventojų skaičiaus.

Paskutiniųjų 7 metų laikotarpyje, nuo 1945 iki 1952 metų, Amerikos pramonė išleido 124 bilionus dolerių naujų fabrikų ir mašinų statybai (1946 metų pradžioje visų Amerikos fabrikų ir dirbtuvių vertė siekė 140 bilionų dolerių). Tos staigios fabrikų statybos rezultate pramonės gamybos pajėgumas 7 metų laikotarpyje buvo padidintas 50 nuošimčių, arba 7 nuošimčius į metus.

Vidutinio Amerikos piliečio realinės pajamos (tai yra pajamos atskaičius mokesčius ir atsižvelgus į padidėjusias kainas) nuo 1939 iki 1951 metų padidėjo 40 nuošimčių. Tai reiškia, kad 1951 metais Amerikos pilietis gali pirktis iš savo pajamų 40 nuošimčių daugiau prekių ir patarnavimų, negu jis tai galėjo daryti 1939 metais.

Paskirų pramonės šakų pajėgumas

Plieno pramonė. Plienas yra modernios pramonės ir technikos pažangos pagrindas. Plienas yra pagrindinė žaliava įvairių mašinų bei automobilių gamyboje ir geležinkelių, laivų bei namų statyboje. Tos tautos, kurios turi pakankamą plieno aprūpinimą, yra toliausiai pažengusios technikoje ir yra sukūrusios augščiausią ekonominio gyvenimo standartą.

Plieno gamyboje Amerika užima vadovaujančią poziciją pasaulyje. Dabartiniu metu Amerikos plieno pramonė gamina maždaug tiek pat, kiek visi kiti pasaulio kraštai kartu sudėjus. Metinė Amerikos plieno gamyba siekia šiuo metu 110 milionų tonų, gi 1952 metų pabaigoje, pabaigus dabartinį pramonės ekspansijos planą, sieks 118 milionų tonų į metus. Kitų valstybių gamyba yra žymiai mažesnė. 1951 metais Rusija pagamino 34 milionus tonų, Didžioji Britanija 18 milionų, Vokietija 14 milionų, Prancūzija 11 milionų, Japonija 7 milionus ir Belgija 5 milionus tonų.

Automobilių pramonė. Milžiniška automobilių gamyba yra geriausias Amerikos pramonės galingumo pažymys. Nepertraukiamos masinės automobilių gamybos rezultate šiuo metu Amerikoje yra 44 milionai keleivinių automobilių ir 9 milionai sunkvežimių Amerikos piliečių vartojime. Visi kiti pasaulio kraštai kartu sudėjus turi 13 milionų automobilių ir 8 milionus sunkvežimių. Vienam automobiliui Amerikoje tenka 3½ žmonių. Nuo pat automobilio išradimo iki 1951 metu pabaigos Amerikoje buvo pagaminta 127 milionai automobilių ir sunkvežimių. Gamybos vidurkis buvo 3.1 miliono į metus. Po karo produkcija padidėjo ir nuo 1945 iki 1950 metų buvo pagaminta 39 milionai automobilių ir sunkvežimių. Paskirais metais buvo pagaminta šie kiekiai automobilių ir sunkvežimių:

1946 — 3,100,000
1947 — 4,800,000
1948 — 5,300,000
1949 — 6,300,000
1950 — 8,000,000
1951 — 6,700,000

Dabartiniu metu Amerikos auto pramonė gali gaminti apytikriai 5 sykius daugiau automobilių, negi visi kiti pasaulio kraštai kartu sudėjus.

Elektros energijos gamyba. Elektros jėga yra vienas pagrindinių energijos šaltinių. Didesnė elektros gamyba reiškia didesnę ūkio pažangą ir augštesnį gyvenimo standartą. Amerikos elektros energijos gamyba šiuo metu sudaro apie 50 nuošimčių viso pasaulio elektros gamybos. Amerika gamina 4 sykius daugiau elektros negu Rusija, kuri yra antras didžiausias pasaulyje elektros gamintojas. Elektros pramonė vystėsi paskutiniuoju metu nepaprastai staigiai ir daug sparčiau negu kitos pramonės šakos. Nuo 1940 iki 1950 metų elektros gamyba padidėjo dvigubai, gi dabartiniu metu vykdoma elektros energijos pajėgumo ekspansija padidins elektros gamybą 40 nuošimčių iki 1953 metų pabaigos. Tuo metu Amerikos elektros pramonės pajėgumas bus 97 milionai kilowatų, lyginant su 50 milionais kilowatų 1945 metų pabaigoje.

Naftos gamyba. Nafta ir jos produktai priskaitomi prie pagrindinių energijos šaltinių. Todėl naftos gamybos plėtotė vaidina lygiai svarbų vaidmenį, kaip plieno ir elektros energijos gamybos ekspansija. Nuo 1945 metų pabaigos iki 1952 metų Amerikos naftos pramonė padidino savo gamybos pajėgumą apie 50 nuošimčių. Šiuo metu Amerikos naftos produkcija sudaro apie 60 nuošimčių viso pasaulio naftos gamybos.

Aluminijaus pramonė. Aluminijus buvo išrastas palyginamai neseniai, bet dėl savo ypatingų kokybių ir pigumo yra plačiai pritaikomas pramonėje. Jo ateitis yra ypatingai didelė lėktuvų gamyboje. 1947 metais Amerikos aluminjaus pramonė gamino 519,000 tonų, kas sudarė 49 nuošimčius viso pasaulio gamybos. Dabartinė gamyba pakilo iki 840,000 tonų, gi 1953 metų pabaigoje gamybos pajėgumas numatomas padidinti iki 1,500,000 tonų aluminijaus į metus. Tuo metu Amerika gamins du trečdalius viso pasaulio aluminijaus.

Chemijos pramonė. Pionieriais chemijos pramonėje (išradimuose ir gamyboje) yra buvę vokiečiai, bet dabartiniu metu chemijos pramonėje vadovauja Amerika. Chemijos pramonės išsivystymas Amerikoje yra nuostabus. Kai bendras pramonės prieauglis buvo 3½ nuošimčio į metus, chemijos pramonė augo 5½ nuošimčio į metus. Nuo 1939 iki 1951 metų chemijos pramonės pajėgumas padidėjo apytikriai 3 sykius. Kadangi chemijos pramonė gamina didelį kiekį įvairiausių produktų, nėra įmanoma vienu mąstu palyginti įvairių kitų šalių gamybą. Kaip pavyzdį galima paminėti faktas, kad penicilino gamyba Amerikoje nuo 1945 iki 1952 metų padidėjo 10 sykių, tuo tarpu kitų šalių penicilino gamyba didėjo nepalyginamai lėčiau.

Tekstilės pramonė yra viena svarbiųjų Amerikos pramonės šakų. Tekstilės pramonė 20 amžiuje nesiplečia taip staigiai, kaip kitos pramonės šakos. Iš įvairių tekstilės gaminių svarbiausią vietą užima medvilnės gamyba. Toje srityje Amerikos gamyba sudaro apie 50 nuošimčių pasaulio medvilnės gamybos ir pralenkia Didžiosios Britanijos ir Japonijos gamybą.

Elektrotechnikos pramonė. Vidutinio amerikiečio gyvenamas butas tuo skiriasi nuo kitų šalių gyvenamųjų patalpų, kad jo bute galima rasti įvairių elektrinių įrankių, kaip šaldytuvai, skalbimo mašinos, dulkių siurbliai, televizijos aparatai ir kiti smulkūs elektriniai įrankiai, kurie daro gyvenimą daug patogesnį ir sutaupo daug triūso šeimininkėms. Elektrinių namų apyvokos mašinų gamyba daugiausiai išsiplėtė pradėjus gaminti elektros energiją tokiu mastu, kad ji tapo prieinama plačioms krašto masėms. Sekantis staigus gamybos plėtotės tarpas buvo 1945-1951 metai. Tų 6 metų laikotarpyje Amerikos elektrotechnikos pramonė padidino savo gamybas pajėgumą dvigubai ir pagamino šiuos įvairių mašinų kiekius:

25 milionus šaldytuvų,
87 milionus radijo aparatų,
17 milionų televizijos aparatų,
20 milionų skalbimo mašinų,
22 milionų elektros ir gazo virimo prietaisų.

Televizijos pramonė pradėjo savo išsivystymą ti kprieš 6 metus ir šiuo metu yra viena svarbiųjų Amerikos pramonės šakų. Kadangi dar didelė Amerikos dalis nėra aprūpinta televizijos stotimis, pramonės ateitis yra labai didelė. Kitų pasaulio šalių televizijos gamyba sudaro tik mažą dalį Amerikos pramonės gamybos.

Namų statyba Amerikoje yra dalinai masinės gamybos charakterio. Tai leidžia pigiai ir greitai statytis naujus gyvenamus namus. 1947 metais Amerikoje buvo 40 milionų gyvenamų butų. 1946-1951 metu laikotarpyje pastatyta apie 6 milionai naujų gyvenamų butų, vidutiniai vienas milionas į metus. Daugiausiai namų buvo pastatyta 1950 metais — 1,400,000 gyvenamų butų. 1952 metais numatoma pastatyti daugiau kaip vieną milioną naujų gyvenamų butų.

Karo pramonė. Amerikos pramonės milžiniškas pajėgumas turi lemiamos reikšmės karo metu. Nors karo pramonė, t. y. pramonė skiriama vien tik ginklų gamibai, normaliais laikais Amerikoje nebuvo statoma, Amerikos ginklų gamyba paskutiniojo karo metu buvo augščiausia pasaulyje. Tai buvo atsiekta perorganizuojant į karo gamybą tas visas pramonės šakas, kurios gamino civilines gėrybes, nepriklausančias prie gyvenimo būtinybių. Tuo būdu civilinės pramonės dydis nulėmė taip pat ir karo pramonės dydį. Amerikos karo gamybos milžinišką dydį galima matyti vien iš to fakto, kad Amerikos ginklų gamyba paskutiniojo karo metu siekė 40 nuošimčių visų kariaujančių valstybių produkcijos. Karo metu Amerikos pramonė pagamino 300,000 lėktuvų, 85,000 tankų ir 53 milionus tonų jūrų laivyno. Tuo metu Amerika buvo tapusi "demokratijos arsenalu", kuris užtikrino pergalę sąjunginin-kams. Tai buvo įmanoma didele dalimi Amerikos karo reikmenų gamybos dėka. Šiuo metu Amerikos pramonės dalis vėl pradėjo gaminti ginklus. Žinant milžinišką Amerikos pajėgumą gaminti, galima įsivaizduoti kokius ginklų kiekius Amerika netolimoje ateityje galės pagaminti.

Amerikos ūkis yra jos galios pagrindas

Šių dienų neramioje pasaulinėje padėtyje Amerikos ūkio galia vaidina pagrindinį vaidmenį. Savo ūkinės galybės dėka Amerika iškilo į vadovaujančią politinę pasaulio padėtį. Milžiniškas ūkinis Amerikos pajėgumas ne tik leido išlaikyti augštą savo piliečių gyvenimo standartą, bet taip pat aprūpino daugelį pasaulio valstybių pirmais pokario metais maistu ir įvairiomis kitomis ūkinėmis gėrybėmis, tuo nešdamas pokario pasaulio ūkinių sunkumų naštą. Baigus atstatymo darbą tas pats Amerikos ūkis didele dalimi aprūpina ginklais visą laisvąjį pasaulį. Didžiosios Britanijos politinė galia 19 amžiuje rėmėsi jos laivynu; Vokietijos galia paskutiniojo karo metu rėmėsi jos sausumos kariuomene; gi Amerikos dabartinė politinė galia remiasi jos milžinišku ūkio pajėgumu. Jei Amerikos ūkis bus išlaikytas sveikas, našus ir vis daugiau pajėgus, dabartinis Amerikos vadovaujantis vaidmuo pasaulio jėgų pusiausvyroje bus išlaikytas ir ateityje.

ŽIAURIOJO BOLŠEVIZMO AUKOS

Kun. J. Petrika

Kan. Vacl. Dambrauskas

Kur gaminami bombonešiai

P. BUTKYS, State College, Miss.

Atlantoj, Georgia, įvyko trečioji Institute of the Aeronautical Sciences Southeastern Regional Conference for Student Branches. Ta proga konferencijos dalyviai aplankė kaiminystėj esančią lėktuvų statyklą, kur gaminami B-29 ir B-47 bombonešiai. Patiekiu keletą pastabų apie šiuos lėktuvus.

B-47 yra vieno iš naujausių sprausminių bombonešių vardas. Šis "stratojet" tebėra kariška paslaptis, todėl smulkesnių žinių trūksta, bet šis tas yra žinoma.

Pirmieji šio bombonešio planai buvo pradėti tuoj po II pasaulinio karo 1945 metais ir pirmasis jo modelis buvo išbandytas 1950 metų pavasarį. Sparnų ilgis —116 pėdų. Jie yra užlaužti užpakalin 30 laipsnių ir tiek elastingi, kad gali "plasnoti" iki septynių pėdų. Augštis — apie 29 pėdos. Šis 93 tonų milžinas yra varomas šešių sprausminių variklių daugiau kaip 600 mylių per valandą greičiau ir gali nešti dešimties tonų krovinį. Numatytas krovinys yra atominė bomba.

B-47 stratojet, suprojektuotas Boeing firmos, yra statomas Lockheed Aircraft Corp., Marietta, Ga. Praėjusio karo metu valstybės lėšomis ten buvo pastatyta didžiulė įmonė. Prieš metus laiko ši No. 6 įmonė tapo išnuomota Lockheed korporacijos, kuri dabar perdirba antro karo metu vartotus B-29 bombonešius. Atremontuoti ir pagerinti lėktuvai siunčiami tiesiog į Korėją. Tuo pačiu laiku čia daromi pasiruošimai masinei B-47 gamybai, o tai trunka gana ilgai.

Lėktuvo gamybai vadovauja vyriausias inžinierius ir jam yra atsakingi trys pagrindiniai skyriai: administracinis, projektavimo ir techniškasis. Pirmasis skyrius rūpinasi gamybos procedūra, biudžetu, programos įvykdymu nustatytu laiku. Antrasis skyrius paruošia visus braižinius, pagal kurios yra gaminamos atskiros dalys. Daugiau kaip 50% visų dalių pagamina sub-kontraktoriai, išsimėtę po visą kraštą. Techniškasis skyrius išbando naujus lėktuvus, nurodo reikalingus pakeitimus. Čia taip pat paruošiami skridimo vadovėliai, reikalingi katalogai, diagramos ir iliustracijos. Laboratorijoje patikrinami atskiri lėktuvo vienetai: struktūra, elektrinės dalys, neapdirbtos medžiagos, o taip pat ir kontraktorių pagamintos dalys.

Pastatas, kuriame bus vykdomas galutinis bombonešio dalių sustatymas, yra milžiniškas — tiksliau 2,000 pėdų ilgio, 1400 pėdų pločio ir apie 50 augščio. Kam sunku įsivaizduoti koks tai pastatas, gal padės šis faktas: šeši vyrai kasdieną vaikštinėja palubėmis vien tik keisdami perdegusias lempas. Visame pastate oro temperatūra yra kontroliuojama... tačiau ne darbininkų, kurių čia dirba apie 10,000, patogumui, o dėlto, kad visos dalys turėtų tą patį išsiskėtimo laipsnį. Tuo būdu yra atsiekiamas didesnis tikslumas.

1953 metų pradžioje greičiausi pasaulio sprausminiai bombonešiai pradės riedėti nuo naujai statomo beveik dviejų mylių ilgio pakilimo tako.

BAISUSIS BIRŽELIS LIETUVOJE

Rainių miškelyje ties birželio 25 d. iššudyti

Telšiais bolševikų 1941 m. politiniai kaliniai — patriotai lietuviai

PAS JAPONĄ MUZIKĄ

L. BALTRUŠAITIS, Japonija

Buvo ryto metas, kai, gavęs pasą trims dienoms, susidėjau savo daiktus, kurie yra reikalingi kasdieniniame gyvenime, išvykau traukiniu į apie keliolika mylių esantį Matshuchimą — bažnytkaimį. Matshuchima stovi prie pat Ramiojo vandenyno kranto. Maži, iš molio nudrėbti nameliai rodo, jog čia daugumas žvejų gyvena. Tiktai kur ne kur matosi gražiai pastatytų vilų eilės, bet ir jos senos ir apleistos. Eidamas vieškeliu užlipau ant augštesnės vietos prie pat kranto. O kaip gražu: saulė teka, o vanduo šviečia kaip sidabras. Tai ne pasaka, tikrovė, kad gamta tokia graži "Tekančios saulės" krašte. Tūkstančiai mažų salelių, tai lyg poilsio vietos. Jose irgi žmonių gyvenama.

Priėjau švyturį ir pasukau į kopų augštumas, o iš tenai perėjęs pušyną pamačiau gražią salelę, į kurią vedė tiltas. Priėjau didelį sodą, kultūringai sutvarkytą ir priėjęs prie vilos pasibeldžiau į duris. Rodos lyg viskas išmirę, tylu, tik tai jūros bangos ūžė ir toli, toli kažkur žuvėdros suklykė. Tuo tarpu atsidarė durys ir moteriškas balsas paklausė:

— Ko jūs norite?

— Aš atvykau pas profesorių Arakawaku Ogumachi pasitarti dėl pamokų!

— Palaukite vieną momentą, aš atnešiu jums batus, — atsakė ji ir dingo. Paliktas prie durų, kurį laiką dairiausi iplinkui nežinodamas ar laukti, bet atnešė man batus, į kuriuos įsispyręs per eilę kambarėlių pamačiau, su ilgoka barzda, senuką sėdintį prie stalo ir rašantį gaidas.

— Jeigu aš neklystu jūs kalbate angliškai, vokiškai ir prancūziškai, — tariau jam.

— Ach, taip, pirmą kartą man tenka matyti pas mane jaunuolį su uniforma, nes su kariais reikalų kaip ir neturėjau — nusišypsojęs tarė jis.

— Būkite malonus, aš atėjau pasitarti dėl pamokų. Prieš keletą savaičių buvau Korėjoje — fronte — ir dabar, atvykęs į Japoniją, noriu vėl nors kiek išgirsti apie muziką, nes kiek teko girdėti ne tiktai Tokyo, bet ir daugelyje miestų jūs turite gerų muzikų bei profesorių, dėstančių muzikinį meną. Pereitais metais, būdamas Tokyo mieste, susipažinau su eile užsieniečių, atvykusių iš Europos — Prancūzijos bei Italijos... Jie daugumas dėsto muziką ir Tokyo "Sopia" universitete bei kolegijoje.

— O taip, labai malonu, kad jūs mane aplankote. Man tikrai didelė staigmena čia, šioje salelėje, turėti svečių. Gaila, negaliu niekuo pavaišinti, išskyrus vyną, kurį mes patys gaminamės.

— Esu girdėjęs, kad japoniškas vynas labai geras. Ačiū! — tariau aš ir laukiau tikrai išgirto gardaus vyno. Mums besišnekučiuojant moteriškė atnešė dvi stiklines, pastatė viduryje kambario ir kvietė užimti vietas ant grindų. Vynas tikrai buvo gardus ir retai kur būtų galima tokio gauti. Įpusėjus mūsų taurėms, senukas pradėjo pasakoti apie save:

— Jau apie dvidešimt metų, kai aš apleidau Tokyo. Nutariau dabar šau ramiai užbaigti gyvenimą prie ošančių bangų ir gražaus saulėtekio. Dar 1929 metais aš daviau savo kūrinių koncertą su Tokyo simfoniniu orkestru, tačiau po to jau daugiau neteko būti, nes nutariau dar prieš užbaigdamas dienas duoti ką nors naujo savo tautai. Todėl aš esu patenkintas, kad įsikūriau šioje ramioje vietoje ir— kad niekas man nekliudo dirbti. Mano mėgiamiausieji kompozitoriai yra: Rachmaninoff, Rimsky - Korsakov. Dažnai aš pasitenkinu savo pianinu ir groju kada tik man patinka. Groju naktį ir dieną, kada būna ūpas. Mano žmona man yra labai gera. Ji man padeda perrašyti gaidas ir perduoti į spaudą. Jeigu būna reikalas vykti į Tokyo, aš visada siunčiu žmoną, nes ji labiausiai pritvrusi prie mano darbų.

— Sakykite, profesoriau, ar daug mokinių esate perleidęs šioje viloje? Aš manau, kad, be abejo, buvo atvykę iš "Sendai", nes Sendai turi taip pat muzikos mokyklą ir daug kas domisi ypatingai dainavime?— pertraukiau aš.

— O taip, daug gyvena senų rusų pabėgėlių bei emigrantų, kurie domisi dainavimu ir dabar yra keletas pas mane, kurie lanko pamokas. Žinai, mūsų japonai negali išpildyti tai, ką rusai arba europiečiai gali, kadangi mes kitokio su dėjimo. Lyriniais balsais yra gana gerų, kad ir mūsų operoje Tokyo, bet tiktai lyriniai, o juk reikia visų rūšių. Man būtų įdomu iš kur tu esi? — paklausė manęs profesorius.

— Aš esu iš Lietuvos.

— Ach, iš Lietuvos, o mąn teko daug kartų girdėti!

Nustebau, tai išgirdęs.

— Nesistebėkite, mes turime irgi gerų mokyklų Japonijoje. Visa bėda, kad tas karas daug ką suardė, bet gaila, pačių žmonių kaltė, tai prileido. Ach, bet pamiršime nors šiam kartui! Gal norėtum ką nors išgirsti? Aš kaip tiktai galvojau padirbėti! Turiu iš savo kompozicijos.

Jis bematant sėdo prie fortepiano ir su pirmaisias jojo paliestais garsais nuskridau toli, toli į namus.

Vėjas pamažu kėlė audrą, bangos liejosi į krantus, tiktai čia, mažoje viloje, girdėjosi muzikos garsai. Rodos, lyg keliauji per japonų gyvenamas salas, rodos, viską matai. Matai saulėtekį, atbundančią gamtą ir stebuklingai gražius pušynus, kuriuos ką tiktai praėjau. Muzika tai realybė, jeigu ją supranti. Slinko valandėlės ir nepajutau, kai saulė pasislėpė už kopų ir netoliese esančio pušyno. Temo. Jūroje bangos nurimo ir tyla užbūrė aplinkumą. Ir iš tikrųjų, apart profesoriaus vilos, šioje salelėje niekas daugiau negyveno. Tai stebuklingai graži vieta, retai pasitaiko tokią atrasti.

Profesorius užbaigė skambinimą, vėl atsisėdo prie vyno, bet man daugiau nebesirišo kalba, nes rūpėjo vykti į viešbutį ir pailsėti. Susitaręs su profesoriumi atsisveikinau ir išėjau. Buvo jau sutemę. Perėjau per pušyną ir pasiekiau tiltą. Kaip tylu, čia rodos, pasaulyje tiktai vienintelė vietelė. Patenkintas pasiekiau kopas ir pasukau į vieškelį, nes žinojau, kad šioje vietoje būsiu tris kartus savaitėje. Aš manau daug kas pamatęs šią puikią gamtą norėtų pasigrožėti!

Automatiškai tvarkomas namas

Švedų Išradėjų Draugijos sekretorius Sture Ortenblad išrado specialų mechanišką laikrodį, kurs nustatytu laiku atlieka 50 įvairių patarnavimų namuose: įjungia ir išjungia radiją, uždega ir užgesina šviesas, užkuria elektrines krosneles ir tt.